

Ez a mi munkánk

minden
magyar
számít

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség kormányzati szerepvállalását 2011-ben is a magyar közösségekért végzett munka határozta meg. Az euró-övezeti válság egyre jobban érezteti hatását Romániában is, ennek ellenére sikerült a magyarok által is lakott vidékeken olyan beruházásokat eszközölni, amelyek létfontosságúak ezen települések számára. Ilyen például a számtalan településen befejezett víz- és csatornaépítési munkálat, vagy a Székelyföldet átszelő 12-es országút felújítása, amely lehetővé teszi, hogy Hargita és Kovászna megyében kiváló minőségű úton lehessen közlekedni.

A magyar közösségek érdekeit szem előtt tartva sikerült elejét venni olyan kezdeményezéseknek, amelyek révén a magyar lakosság egyértelműen hátrányos helyzetbe került volna, elveszítve önrendelkezési kereteit. Megakadályoztuk olyan mega-megyék létrejöttét, amelyek a magyarság beolvadásához vezettek volna.

Éppen ezért elmondható, hogy a Romániai Magyar Demokrata Szövetség kormányzati szerepvállalása – az önkormányzati és parlamenti jelenlét mellett – meghatározó jelentőségű a romániai magyarság politikai képviselete tekintetében.

Az itt olvasható összegzés munkánk egy töredékét, számokba foglalható részét összesíti. Egy részét mutatjuk meg annak, amit 2011-ben kormányzati szinten sikerült elérni.

Tisztelettel,
Borbély László
az RMDSZ politikai alelnöke

A handwritten signature in black ink, which appears to be 'Borbély László', is written over the printed name and title.

TÖRVÉNYKEZÉS

MUNKAÜGY

■ A Munkatörvénykönyv módosítása.

Az általános jellegű módosítások a felmondási idő meghosszabbítására, a próbaidőre, a meghatározott időre megkötött munkaszerződésre és a kollektív munkaszerződés szabályozására vonatkoznak. Fontos, hogy abban az esetben, ha az alkalmazottak munkaviszonya a kollektív elbocsátások következményeként szűnt meg, 45 napon belül elsőbbséget élveznek az újra alkalmazáskor, bármilyen versenyvizsga vagy próbaidő letöltése nélkül. Ezen kívül a munkáltató érdekeit szolgáló módosításokat is tartalmaz a jogszabály, mint például azt, hogy a munkanormák meghatározásánál a munkáltatónak nem kell kérnie a szakszervezetek beleegyezését, elég csupán annak konzultálása. A munkavállalót szolgáló módosítások a kollektív elbocsátásokat érintik, illetve lényeges, hogy az alkalmazottak kiértékelése munkaköri beosztása, egyéni teljesítményi kritériumok alapján történik, amelyeket a munkáltató szab meg, emellett pedig köteles elfogadni és beiktatni az alkalmazott felmondását. A legki-

sebb megszakítatlan pihenő szabadság 15 nap helyett 10 nap lett.

A régi szabályozás szerint a tömeges elbocsátások esetén a régi alkalmazottak elsőbbséget élveztek az újraalkalmazáskor, a koalíciós partner eme előírást törölni kívánta. Az RMDSZ álláspontja szerint e szabályozásnak helye van a törvényben, hiszen ezáltal – az esetleges idegen, olcsóbb munkaerő alkalmazásának perspektíváját tekintve – kivédhető egyes régiók, mint például a Székelyföld etnikai arányainak megváltoztatása.

A kormánypartnerek előzetes szándéka az volt, hogy a munkaszerződésben foglalt versenytilalmi záradékot a munkáltató egyoldalúan felbonthassa. (A versenytilalmi záradék azt jelenti, hogy a munkavállaló a munkaviszony megszűnése után legfeljebb két évig nem dolgozhat a munkáltató által képviselt szakterületen.) Az RMDSZ alkotmányellenesnek tartotta ezt a rendelkezést, amelyet egyébként javaslatára törölték a törvény szövegéből. Ennek azért van jelentősége, mert az egyoldalú felbontás esetén a munkavállaló elesne a versenytilalmi juttatástól,

amelynek összege az utolsó ledolgozott 6 hónapra számított bruttó átlagfizetés legkevesebb 50%-a.

A munkáltatónak okozott károk esetében a kormány szándéka az volt, hogy a munkavállaló anyagi felelősségét a konkrét anyagi káron túl kiterjessze az erkölcsire is. Az RMDSZ javaslatára ezt a rendelkezést is törölték.

■ Az RMDSZ által kidolgozott **napszámostörvény** e kategória alkalmazási feltételeire vonatkozik. A jogszabály biztonságot nyújt a napszámosságoknak, törvényes keretek között dolgozhatnak, ezáltal egy olyan munkaterület került szabályozásra, amelyre a rendszerváltás óta nem került sor. A napszámosságoknak jogukban áll egészségügyi- illetve nyugdíjbiztosítást kötni, ezek a költségek azonban nem terhelik a munkaadót. A törvény értelmében a munkaadó csak jogi személy lehet.

■ A **szociális ellátás törvénye** egy nagy formátumú kerettörvény. Teljes képet nyújt a román társadalom szociális problémáiról és azoknak orvoslati lehetőségeiről; kevesebb pénzből mint eddig, de kétségkívül célirányosabban. Az Európai Unió elvárásainak megfelelően, tagadhatatlanul a Nemzetközi Valutaalap szorításában, a kormány csökkenteni

kényszerült az állam költségvetési kiadásait, így a szociális kiadásokat is.

Az elfogadásra váró törvény rendelkezik a meglévő szociális kedvezmények nagy részének átcsoportosításával, egyesek megszüntetésével kapcsolatosan. Határt szabnak a pénzbeli kedvezmények felső szintjének, ha az ellátásban részesülő egyén egyidőben többtípusú kedvezményre jogosult. A pénzben nyújtott szociális kedvezmények szintjét új kritériumok alapján állapítják meg, a hivatkozási mutató a munkanélküli segélyezés törvényében meghatározott mindenkori összeg lenne.

Hangsúlyosabb szerepet kap a Szociális Felügyelőség, amelynek feladata a visszaélések kiszűrése, a szociális szolgáltatások minőségének ellenőrzése. Új intézményt hoznak létre – a Fogyatékoságot Felmérő Intézetet – amely a munkában, vagy azon kívül szerzett rokkantságot, de a fogyatékoságot is egyaránt hivatott megállapítani.

Az RMDSZ támogatja a törvénytervezet elfogadását, hiszen sikerült elfogadtatni számos javaslatát, amelyeket a szociális szolgáltatást nyújtó romániai magyar non profit szervezetekkel való konzultálást követően terjesztett elő. Ilyenek többek között a szociális szolgáltató

kiválasztásának lehetősége, a speciális, alacsony küszöbű szolgáltatás intézményesítése (drogfogyasztók, hajléktalanok, emberkereskedelem áldozatai, családon belüli erőszak áldozatai, személyi igazolvánnyal nem rendelkezők esetében), a hatóságok konzultálási kötelezettsége a helyi szociális szolgáltatókkal szociális stratégiájuk kidolgozásakor, a szociális szolgáltató tevékenységének korlátozás nélküli kiterjesztése több megyére.

JOG

■ 2011. október 1-jén lépett hatályba **Románia új polgári törvénykönyve**, amely az állampolgárok vagyoni és egyes személyi viszonyait szabályozza. A polgári törvénykönyv a magánjogi viszonyok szabályozása, amely magában foglalja a személyekre, családi és kereskedelmi kapcsolatokra vonatkozó jogszabályok összességét. A kisebbség javára szolgál, hogy az új Polgári Törvénykönyv előírásai szerint valamely nemzeti kisebbséghez tartozó, házasságot kötő személyek kérésére a hivatalos polgári szertartás levezethető kizárólag az illető kisebbség nyelvén, amennyiben a házasságkötő ismeri az adott nyelvet. Ugyanakkor hatályba lépett a **PTK alkalmazásá-**

ról szóló törvény is, amely egész sor átmeneti intézkedést ír elő.

■ A **köz- és magánszféra partnerségéről** szóló törvény különböző eszközök (javak) vagy közszolgáltatások tervezésével, finanszírozásával, megépítésével, rehabilitálásával, korszerűsítésével, üzemeltetésével, karbantartásával, fejlesztésével és átruházásával kapcsolatos közcélú szolgáltató köz-magán partnerségi projektek lebonyolítási módját szabályozza.

IPAR és SZOLGÁLTATÁSOK

■ 2010-ben már elkezdődött és azóta tart a **villamosenergia-, a földgáz-, valamint a bányatörvény** parlamenti vitára való előkészítése. A módosítások célja az, hogy a remélhetőleg hamarosan elfogadásra kerülő törvények összhangban legyenek az EU irányelveivel. Az RMDSZ határozottan sürgeti ezen jogszabályok mielőbbi megszületését és kiemelten támogatja a bányatörvényre vonatkozó azon javaslatot, amely szerint a bányászati tevékenységek után fizetendő különböző illetékek bizonyos százaléka a helyi önkormányzatok bevételeit képezi.

■ Az RMDSZ kormányra lépésekor már szorgalmazta a **közbeszerzési törvény módosítását**, amelynek legfőbb célja az európai pénzalapok lehívásának megkönnyítése a közbeszerzési kiírások szerződészkötési folyamatának felgyorsítása által. A folyamat leegyszerűsítése magába foglalja a szerződészkötések kapcsán benyújtott fellebbezések megoldási idejének csökkentését, valamint az alaptalan fellebbezések esetében kirótt büntetéseket is.

■ A **turisztikai törvény** végső változata két elfogadott RMDSZ javaslatot tartalmaz. Az első módosítás a hegyimentő tevékenység finanszírozására vonatkozik, abban az értelemben, hogy az eddig teljes egészében a megyei tanács feladatkörébe tartozó finanszírozás megszűnik azon helyi tanácsok között, ahol a tevékenység zajlik. A második módosító javaslat előírja, hogy a helyi emlékházak és egyéb turisztikai érdekeltégű célpontok nyilvántartásba vételéről szóló alkalmazási normák kidolgozása ezentúl nem csupán a Turisztikai, hanem a Művelődési Minisztérium jogkörébe is tartozik. Ugyanakkor, a törvénytervezet leszögezi, hogy a turisztikai illetékekéből származó helyi költségvetési jövedelem két célt szolgálhat: 50%-a a turizmus fellendítésére irányul (például turisztikai információs

irodák létrehozása és működtetése), a másik fele turisztikai infrastruktúra-beruházások finanszírozására fordítható.

■ A **földgáz-ellátással** kapcsolatos intézkedéseket tartalmazó sürgősségi kormányrendelet szerint a lakosság, valamint a lakosságot ellátó hőtermelők esetében 2012 áprilisáig nem lesz földgáz árnövelés, így ezek a fogyasztók kedvezőbb árat élveznek mint az ipari fogyasztók.

■ A **megújuló forrásokból származó energiatermelés** támogatási rendszerének meghatározásáról szóló törvény módosítását és kiegészítését célzó tervezet a vonatkozó európai irányelvek romániai törvénykezésbe való beültetését jelenti.

■ A **tömbházak energia-teljesítményének növelésére** vonatkozó sürgősségi rendelet meghatározza az 1950 és 1990 között épült tömbházak hőszigetelési munkálatainak szakaszait és finanszírozásának mikéntjét. Az RMDSZ vonatkozó javaslata a lakóközösség szerepének növelését írja elő a munkálatok tervezésére és kivitelezésére vonatkozó szerződészkötés tekintetében. Ebben az értelemben a módosítás a közpénzek elköltési módjával kapcsolatos döntések átláthatóvá tételét biztosítja.

■ **A közérdekű kisajátításokat**

szabályozó törvény RMDSZ általi módosításának lényege a földterületek gyorsított formában történő megvásárlása, megkönnyítendő ezáltal a nagy infrastrukturális és önkormányzati beruházásokat. (pl. az autópályák nyomvonalának meghatározása)

■ **Az Országos Infrastruktúra-fejlesztési Programra** vonatkozó sürgősségi kormányrendelet

egyebek mellett mintegy 10 000 kilométernyi megyei út helyreállítását írja elő. A szakbizottságban jóváhagyták, hogy a kereskedelmi kölcsön révén a haszonélvezők (különös tekintettel a helyi közigazgatási egységek) a program időszakának lejártá, azaz 2020 előtt átvehessék az elkészült célpontokat. Ez a megoldás lehetővé teszi a haszonélvezők számára a beruházások kisajátítását anélkül, hogy ez túlzott terhet róna a helyi költségvetésekre.

MEZŐGAZDASÁG ÉS ERDÉSZET

■ **A szállítás terén megújuló forrásokból származó üzemanyag termeléséről és használatáról** szóló törvénytervezet az uniós szabályozások és célkitűzések alkalmazását célozza, a biodízel, bioetanol és

egyéb megújuló forrásokból származó üzemanyagok tekintetében.

■ **Az erdészeti kihágások megállapításáról és szankcionálásáról szóló törvény**

az erdészetre, illetve általában véve a kihágásokra vonatkozó normák jogalkotási hiányosságait hivatott kiküszöbölni. Az erdészeti kódexbe foglalt kihágásokat beépítve, koherens szankcionálási rendszert alapoz meg az erdőgazdálkodással, az erdők épségének megőrzésével, védelmével, a fakitermeléssel és értékesítéssel kapcsolatos törvénytelenségek esetében kiszabott büntetések, valamint pénzbírságok megállapítása révén.

■ **A legelők szervezésére, igazgatására és kitermelésére vonatkozó törvény.**

Az állattenyésztés szempontjából e létfontosságú erőforrás racionális és perspektivikus kitermelését alapozza meg. Ugyanebbe a környezetvédelmi, fenntartható kitermelési és fejlesztési szellemiségbe illeszkedik a talaj használatáról, megőrzéséről és védelméről szóló jogszabály is.

■ **A méhészettről szóló törvény** módosítása a méhészeti tevékenység részletes szabályozását célozza. Ezzel összhangban a gyógy- és fűszernövényekre vonatkozó jogszabályhoz benyújtott módosítás a méhészeti

termékeket azok közé sorolja, amelyek ez utóbbi törvény hatálya alá esnek, ezzel megkönnyítve értékesítésüket és forgalmazásukat, valamint azt is, hogy európai finanszírozásban részesüljenek.

- **Az agrárkamarák törvénye**, amely a mezőgazdaság fellendítését tűzte ki célul, a növénytermesztés és állattenyésztés országos szintű újjászervezése által, alkalmazása során hiányosnak bizonyult. Az RMDSZ erre vonatkozó módosító tervezete ezeknek a - szervezéssel, hatáskörökkel, valamint finanszírozással kapcsolatos – hiányosságoknak az orvoslását célozza.

- Az Európai Unió megújuló energiaforrások arányára vonatkozó, 2020-ig kítűzött energia-politikai célkitűzéseivel összhangban nyújtotta be az RMDSZ **az energianövények termesztésének ösztönzését szabályozó törvénytervezetet**. A javaslat értelmében pénztámogatást élvezhetnek azon termeszttők, akik 5 évig fenntartják energianövény-ültetvényeiket, valamint szerződést kötnek az energetikai célokra kitermelt faanyag értékesítése céljából.

- A szárazság és sivatagosodás elkerülése, a szennyezés csökkentése, valamint a regionális, helyi és globális szintű éghajlatváltozás enyhítése

céljából dolgozták ki a **védő erdőkre vonatkozó törvény** módosítását. Mivel a jogszabály életbe lépése óta eltelt 8 év alatt alkalmazása passzívnak minősíthető, az RMDSZ módosítása sürgeti az országos védőerdő-terv kidolgozását a szükséges finanszírozási lehetőségek bővítése, illetve a magánterületek betáblázási procedúrájának megkönnyítése által.

KÖZIGAZGATÁS, TERÜLETRENDEZÉS

- **A köz- és magánszféra együttműködésének törvénye** keretet biztosít a magánszféra számára a közhasznú beruházásokban való részvételre: tervezés, finanszírozás, kivitelezés, feljavítás, modernizáció, működtetés, karbantartás és fejlesztés szintjén való bekapcsolódására ad lehetőséget. A törvény célja az, hogy szabályozza a magáncégek különböző állami beruházásokban való – magántőke bevonásával eszközölt – részvételét. A munkálatok különböző fázisait annak megfelelő szerződéseken rögzítik, majd a befejezett munkálatok átadásakor eme szerződés kitételeinek kell megfelelnie a magánberuházónak, jó állapotban és tehermentesen adván át a közvagyonot képező javakat.

■ **A gátak biztonságáról szóló törvény** – az árvízvédelmi gátakra és azok birtoklására vonatkozó biztonsági intézkedéseket rögzíti. Standardokat állít fel mind az új gátakat tervező és kivitelező entitások, mind a régieket továbbra is hasznosítók számára. Azon árvízvédelmi gátak, amelyek tulajdonosa, működtetője nem ismert, a központi vízügyi hatóságok felkérése nyomán átkerülnek a helyi közigazgatás felügyelete alá.

■ **Közhasznú, országos, megyei és helyi érdekeket szolgáló kisajátítási törvény** módosítása - törvényes vélelemmel ruházta fel a kisajátítandó javak közhasznú jellegét. Ez felgyorsítja a kisajátítási eljárást, ugyanakkor tompítja is a tulajdonjog védelmét. Az RMDSZ úgy ítélte meg, hogy a gyorsaság és hatékonyság elvének tükrében a törvényt ki kell egészíteni. Tavasszal módosító kezdeményezést nyújtott be, amely az országos, megyei és helyi érdekek megvalósításához szükséges közhasznú célra történő kisajátítást szabályozza. A módosítás összhangba hozza a hatályos törvényt Románia Alkotmányával és az Európai Emberjogi Egyezmény mellékletének első cikkelyével, amely a tulajdonjog gyakorlását és ennek védelmét alapulként szentesíti. A módításnak köszönhetően 3 éves határidőre szólnak azok a tilalmak, amelyek

a kisajátítási eljárás által érintett ingatlanok adás-vételére és elidegenítésére vonatkoznak. A földtulajdonosok szabadon rendelkezhetnek tulajdonukkal, amennyiben a kormány, a megyei vagy a helyi önkormányzat méltányos határidőn belül nem bonyolítja le a kisajátítást és a kártalanítást. A kezdeményezést pozitívan véleményezte a bizottság és valószínű, hogy elfogadásra kerül.

■ **Helyi választásokról szóló törvény** – A módosított törvény értelmében egyfordulós lesz a polgármesterek választása, ami nagy mértékben kedvez az olyan települések magyar közösségeinek, ahol nincsenek többségben ahhoz, hogy magyar polgármestert válasszanak. Az egyfordulós rendszer megteremtheti a szükséges szavazatokat a tisztség megszerzésére, amennyiben a jelölt kinevezése és szavazati támogatottsága egységes a magyar közösségen belül.

■ **Lakások hőszigeteléséről szóló törvény.** Megteremti a lehetőséget arra, hogy az önkormányzat felvállalassa a költségek 50%-át, amelyek a Régiófejlesztési és Turisztikai Minisztériumot terhelnék, továbbá azok a tulajdonosok akik önköltségen hőszigetelték ingatlanjukat, 7 éves adókedvezményben részesülhessenek.

■ **Régi helységnév visszaállítása** – A helyi referendum után elfogadták Újfalun elnevezésének megváltoztatását Göröcsfalvára. Így a település visszanyerte régi történelmi elnevezését, megszabadulva a kommunizmus ideje alatt kapott helységnévtől, amely az ottani közösség nemtetszése mellett számos postai problémát is szült, lévén hogy még létezik település ilyen elnevezéssel.

■ **A kisebbségi jogok védelme, a kisebbségi nyelvhasználat kiterjesztése** a köztisztviselők jogállására vonatkozó törvény, a diszkrimináció valamennyi formájának megelőzését célzó kormányrendelet, valamint a helyi közigazgatási törvény módosítása révén. A köztisztviselők jogállására vonatkozó jogszabály előírja, hogy azokban a közigazgatási egységekben, ahol valamely kisebbség aránya meghaladja a 20%-ot, munkájuk folytán az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatban álló köztisztviselőknek ismerniük kell az illető kisebbség nyelvét. Az RMDSZ módosításának értelmében azok a köztisztviselők, akik beszélnek az illető kisebbség nyelvét, 10%-os béremelésben részesülnek. A helyi közigazgatási törvény módosításának alapját is ugyanez az elgondolás képezi: a helyi hatóságok apparátusának alkalmazottait is megilleti az említett béremelés, amennyiben a 20%

feletti kisebbség nyelvét ismeri. Végül a harmadik módosítás szerint nem tekinthetők diszkriminatív jellegűnek azok a jogi normákba vagy nemzetközi egyezményekbe foglalt pozitív szabályozások, amelyeknek célja valamely nemzeti kisebbséghez tartozó személyek jogainak védelme. Tekintettel arra, hogy jelenleg a törvényes rendelkezések ellenére a gyakorlatban sok esetben nincs lehetőség az anyanyelven történő ügyintézésre, az RMDSZ úgy véli, a javasolt béremelés kedvezően foghatni a kisebbségi nyelvhasználat széleskörűvé válására.

■ **A prefektus törvényének, valamint a kulturális közintézmények menedzsmentjét szabályozó sürgősségi kormányrendelet módosítása szintén a kisebbségi jogok, és a kisebbségi nyelvhasználat jelenleg hiányos alkalmazását hivatott korrigálni.** A dekoncentrált intézmények vezetői sok esetben nem alkalmazzák megfelelően a hatályos törvényi előírásokat, következésképpen szükség van arra, hogy valamennyi speciális jogszabályba bekerüljenek azok az explicit normák, amelyek révén szavatolni lehet a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak gyakorlását.

Ilyen értelemben a prefektus intézményéről szóló RMDSZ módosítás előírja, hogy azokban a közigazga-

tási egységekben, ahol valamely kisebbség aránya meghaladja a 20%-ot, a prefektusnak rendelkeznie kell a dekoncentrált intézmények feliratainak kisebbségi nyelven történő megjelenítéséről, de arról is, hogy ezekben az intézményekben olyan, az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatban álló személyek kerüljenek alkalmazásra, akik beszélnek az illető kisebbség nyelvét. A szóban forgó intézmények vezetőinek továbbá mindent meg kell tenniük azért, hogy a kisebbségi nyelvhasználat írásban és szóban egyaránt megvalósuljon. A prefektusnak kötelessége eljárni azokkal az intézményvezetőkkel szemben, akik nem teljesítik a rendelet előírásait. Amennyiben a vezető a fegyelmi felelősségre vonást követően sem tartja be ezeket a törvényes rendelkezéseket, a prefektusnak minden szükséges lépést meg kell tennie annak elbocsátása érdekében. A kulturális közintézmények menedzsmentjét szabályozó sürgősségi kormányrendelet világosan előírja, hogy ez olyan személyek által ellátható tevékenység, amely megfelelő „tanulmányi és kulturális felkészültségi feltételeket” tesz szükségessé. Egyes jogászok értelmezésében viszont ez nem jelenti ama nemzeti kisebbség kultúrájának és nyelvének ismeretét is, amelyhez az intézmény tevékenységének közvetlen köze van. Léteznek olyan

döntések, amelyek a hatóságok által megkövetelt kulturális és nyelvismerteti feltételeket diszkriminatívnak tekintik, következésképpen a helyzet tisztázása végett szükség van e feltétel explicit megjelenítésére a jelen jogszabályban. A módosítás kimondja tehát, hogy azon kulturális közintézményekben, amelyek tevékenysége kapcsolódik valamely nemzeti kisebbség kultúrájához, vagy ahhoz is, a menedzsernek ismernie kell az illető kisebbség kultúráját és nyelvét.

KÖRNYEZETVÉDELEM

■ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/99/CE **környezetvédelemről szóló irányelvének eleget téve, törvénybeli harmonizációra és kiegészítésre került sor.** Ez rendszerezi a jogrendszerünkben már meglévő tiltó és büntető rendelkezéseket és kiegészíti azokat újabb környezetkárosító magatartások inkriminálásával. Ugyancsak ezzel a területtel kapcsolatosan **a levegő tisztaságára vonatkozó törvény** született, amely összhangba állítja a már meglévő rendelkezéseket és az új kutatásoknak és technológiáknak megfelelően kiegészíti ezeket.

MŰVELŐDÉS

■ Az elmúlt időszakban a művelődési bizottság az ellenőrzésének alárendelt hatóságok, intézmények jelentéseinek, illetve az évi költségvetések művelődési fejezeteinek megvitatásán kívül kb. 40 törvényt tárgyalt. Ezek döntő többsége jelenleg érvényben lévő törvények módosításáról szolt és javuk részét visszautasítottuk.

Volt azonban néhány számunkra is fontos elfogadott jogi norma. Az egyik azon törvény módosítása, amely **szociális ellátással foglalkozó jogi személyek állami támogatásáról** szolt. A tervezet bizottságban elfogadott módosítása értelmében végül is oly módon szabályozta az egyházak és azok intézményeinek támogatását, hogy megszűnt a diszkrimináció veszélye és történelmi egyházaink is részesülhetnek a támogatásból.

■ A kormány korábban sürgősségi rendelettel módosította azt a törvényt, amely **a szerencsejátékokból származó jövedelem utáni részese-dés felhasználásáról** szolt. E szerint a támogatottak sorából törölték a filmgyártást. A bizottság javaslatára a plénum elfogadta azt a törvénytervezetet, amely visszahelyezte a támogatottak sorába a filmgyártást.

■ A legnagyobb áttörést az jelentette, hogy a bizottság által kidolgozott formában elfogadott a plénum **két, a levéltárakkal kapcsolatos törvényt. Az egyik a Román Akadémia, a másik az egyházaktól elkobzott levéltári anyag visszaszolgáltatásáról szolt.** A bizottság tagjai ugyanakkor benyújtottak egy közös új levéltári törvénytervezetet, amely tartalmazza az RMDSZ által benyújtott reform-intézkedéseket is.

TANÜGY

■ 2011-ben az RMDSZ 28 törvényjavaslat vitáján vett részt a tanügyi szakbizottságban. A legfontosabb elfogadott törvényjavaslatok egyike **az anyanyelvhasználat lehetőségét szavatolja a felnőttoktatásban.**

Továbbá kikerültek a **Gheorghe Ionescu-Sisesti Mezőgazdasági és Erdészeti Akadémiára, valamint a mezőgazdasági kutatási, fejlesztési rendszerre vonatkozó törvény módosító kezdeményezéséből** a jogtalanul elkobzott területek visszaszolgáltatását akadályozó cikkelyek, ennek szellemében módosították a helyrajzi (topo) számokat tartalmazó mellékleteket.

Az RMDSZ együttműködött a tanügyminisztériummal a 2011. évi 1. számú törvény alkalmazását lehetővé tevő alkalmazási normák törvényességének felügyeletében. Ugyanakkor találkozók, tanácskozásokon ismertette e jogszabály reformintézkedéseit, különös tekintettel a kisebbségi oktatási rendszerre. Eljárt a vidéki értesülések alapján a jelzett szabálytalanságok orvoslása érdekében.

Az RMDSZ segítette köorzeteinkhez tartozó tanintézeteket beruházásai megvalósításában, anyagi alapokat szerezve ezekhez.

EGÉSZSÉGÜGY

- Az RMDSZ törvénykezdeményezést tett le egy joghézag orvoslása érdekében, ami a **fogorvosi szakma gyakorlására** vonatkozik. Az egészségügyi reformra vonatkozó törvény konkrétan nem írta elő, hogy az igazolás egyenértékű a diplomával. A RMDSZ javaslata értelmében azok a személyek, akik tanulmányaik elvégzése után csupán igazolást kapnak diploma helyett, ugyanolyan jogokkal rendelkezzenek, mint azok, akik rögtön diplomához jutottak.

PÉNZÜGY ÉS GAZDASÁG

- Az RMDSZ kezdeményezései a gazdaságélénkítő program szellemében fogantak, a Szövetség azon sürgősségi kormányrendeletek elfogadását támogatta, amelyek a kis- és középvállalkozások létrehozását és működtetését ösztönzik.

- **A fiatal vállalkozók támogatását célzó program**, amely az itthon maradást és a munkahelyteremtést szorgalmazza – azok a 35 év alatti fiatalok, akiknek még nem volt tulajdonrészük semmilyen vállalkozásban, térítésmentes állami támogatást (az üzleti terv értékének legfeljebb 50%-a, maximum 10 000 euro) igényelhetnek, a fedezetet a Kis- és Középes Vállalkozások Országos Hitelgarancia-alapja nyújtja, az igényelt hitelkeret legfeljebb 80%-át, azaz 80 000 eurót, ugyanakkor maximum négy alkalmazott esetében mentesülnek a társadalombiztosítási járulékok befizetése alól.

- **Mihail Kogălniceanu program** – a szükséges feltételeket teljesítő kis- és közepes vállalkozások számára évente maximum 125 000 lej értékű hitelkeretet nyújt, vagy részleges kamattámogatás, vagy 1 éves állami garancia mellett. A támogatási összegek fedezhetik az ellá-

tási, gyártási, eladási, kivitelezési, szolgáltatási, bérkifizetési, adó- és illetékbecsítési költségeket, illetve más kötelezettségek rendezését az állami költségvetés fele.

■ **Mind a 2010. évi, mind a 2011. évi állami költségvetési törvény** több RMDSZ prioritást tükröz, amelyek elsődlegesen megyei és helyi utak javítását, karbantartását, víz- és csatornahálózatok kiépítését szorgalmazták. A koalíciós egyeztetések eredményeként kormányhatározat útján több helyi érdekű befektetés (templomok javítása, iskolák és polgármesteri hivatalok épületeinek felújítása és korszerűsítése) finanszírozásban részesült.

■ Az RMDSZ hangsúlyozza, hogy **a 2012. évi költségvetés** esetében prioritás, hogy az önkormányzatok számára visszaosztott összegeket (pl. a fogyatékos személyek járan-

dóságára, a megyei és helyi utak javítására, a helyi költségvetések kiegyensúlyozására) legalább az idei keretösszegek szintjén kell tartani.

■ **Az adócsalás jelenségének visszaszorítására** vonatkozó sürgősségi kormányrendelet azon gazdasági szereplők támogatását is célozza, akik korrekt magatartást tanúsítanak a gabonafélék és ipari növények (búza, rozs, árpa, kukorica, szója, repce, napraforgó) forgalmazása terén, esetükben 2013 májusáig kiterjesztették a fordított ÁFA adózást.

■ **A körbetartozás csökkentésére, valamint azon adófizetők – természetes vagy jogi személyek – támogatására, akik konjunkturális nehézségek okán ideiglenesen fizetéseképtelenné váltak**, sürgősségi kormányrendelet kidolgozását szorgalmaztuk, amely a visszafizetés átütemezését szabályozza.

AZ ERDÉLYI MAGYAR KULTURÁLIS ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE ÉS TÁMOGATÁSA

A Kulturális és Örökségvédelmi Minisztériumnál 2011-ben folytattuk az ezelőtt 3 évvel elkezdett munkát: azt tartottuk, és azt tartjuk elsőrendű feladatunknak, hogy minél gyorsabban kiegyensúlyozzuk azokat a mérhető és szemmel látható különbségeket, amelyek az erdélyi magyar és a román kulturális értékek, intézmények támogatásai között voltak. Ugyanakkor folytattuk a kulturális intézmények fenntarthatósága és reformja érdekében végzett tevékenységünket, illetve megkezdtuk egy koherens törvénykezés kidolgozását kulturális örökségünk védelme érdekében.

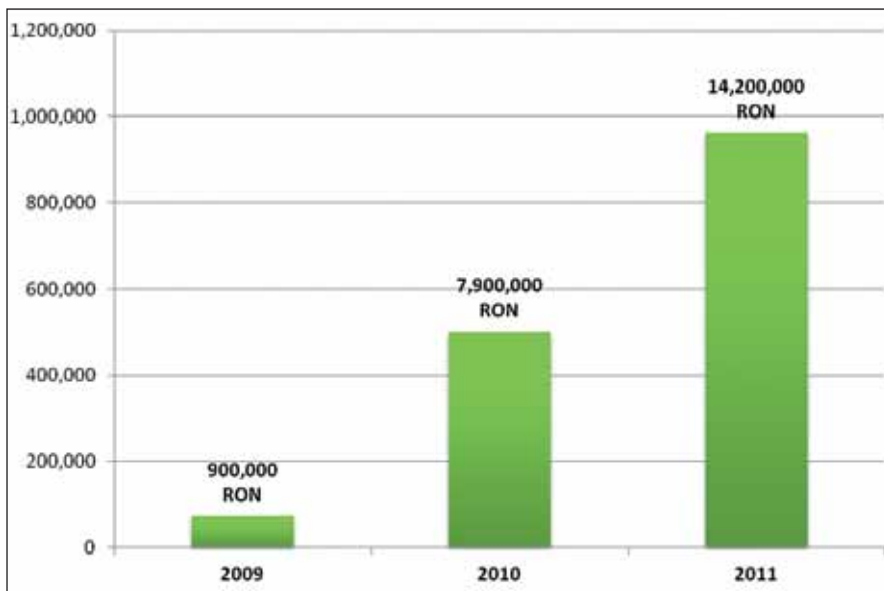
1. Kulturális örökségünk védelme és hasznosítása

Épített örökségünk

■ Az Országos Műemlékek Listáján 30 000 műemlék található, ennek több mint fele beavatkozást igényel. Idén 314 műemlék került az Országos Restaurálási Tervbe, 25 munkálatot a tavaly, idén pedig 45-öt fejeztünk be, 55 millió lejt fordítva erre a célra. Jelenleg

80 erdélyi, magyar érdekeltségű műemlék helyreállításán dolgozunk. Emellett a minisztérium sürgősségi alapjából, amelyet a veszélyeztetett épített örökség megmentéséért hoztunk létre, további 22 magyar műemléket állítunk helyre. Míg 2009-ben magyar műemlékekre csupán 0,9 millió lejt jutott, addig 2010-ben 7,9 millió lejt, 2011-ben pedig 14,2 millió lejt szántunk erre a célra.

■ A sürgősségi alapnak köszönhetően jelentős összegeket tudtunk előirányozni olyan fontosabb munkálatokra, mint például a gyulafehérvári székesegyház és a püspöki palota, a csíkszeredai Mikó vár, az érabrányi volt kolostortemplom, a kolozsvári Kétágú református templom, a Kaka-sos templom, az unitárius püspöki palota, az evangélikus-lutheránus templom, a magyargyerőmonostori és valkói református templom, az alvinci Martinuzzi kastély, az őraljaboldogfalvi és a marosfelfalusi templomok, a zilahi református templom, a szilágysomlyói Bánffy kastély, a koltói Teleki kastély, az ádámosi unitárius templom, az ákosai, tasnádi, sárközújlaki és menyői református templom.

■ A székelyföldi épített örökség megmentése érdekében jelentős összegeket irányoztunk elő a kökösi, sepsiszentkirályi és székelyderzsi unitárius templom, a kálnoki, sepsigődőfalvi, feldobolyi, zabolai és illyefalvi református templom, a zágoni Mikes kúria, a sepsiszentgyörgyi volt székek háza, a csíkmenasági katolikus templom, a karcfalvi vártemplom, a székelydályai református templom, a székelyudvarhelyi Székely Támadt Vár, a csernátони Ikavára, az imecsfalvi Cserey kúria, a csíkszentimrei Henter kúria és a bögözi templom számára.

■ Befejeztük a gyulafehérvári székesegyház szentélyének a felújítását, a püspöki palota átadására pedig hamarosan sor kerül. A gyulafehérvári római-katolikus székesegyház restaurálása Erdély egyik legnagyobb, magyar műemlék-felújítási programjának számítt. Ugyan a székesegyház folyamatos felújítás alatt áll a '80-as évek óta, a romániai Kulturális és Örökségvédelmi Minisztérium a tavaly támogatta első ízben a nagyszabású restaurálási munkálatokat, összesen 3,4 millió lej értékben. A székesegyház felújítási munkálatait a továbbiakban is támogatjuk.

- Gyulafehérvárhoz kötődik a 2011-es év egyik legjelentősebb régészeti felfedezése: Erdély legrégebbi templomának maradványaira a római katolikus székesegyház előtti téren bukkantak rá a kutatók, a jelenlegi főkaputól 24 méterre. A templom a 10. században épült, ily módon ez Erdély legrégebbi temploma, valószínűleg a Konstantinápolyban megkeresztelkedett Gyula alapította. A kulturális tárca támogatta a régészeti ásatásokat.

- Nemzeti örökségünk jelképét, a kolozsvári Mátyás szoborcsoport helyreállítását 1,5millió lejjel támogattuk. Idén április 2-án, Kolozsvárott sor került a Mátyás-szoborcsoport ünnepélyes újjáavatására.

- Rendkívül fontosnak tartjuk a Házsongárdi temető műemléksírhajnak védelmét, és bár ez a kolozsvári önkormányzat feladata, a kulturális szaktárca a Kolozs Megyei Kulturális Igazgatóság munkatársainak segítségével beindította a sírok telexkönyvi nyilvántartását, 300 síremlék egyedi felvételét a műemlékvédelmi listára. Elkészült a sírok helyszíni felmérése és néhány szaktanulmány. Terveink szerint ez év végéig az Országos Műemlékvédelmi Bizottság elé terjesztjük a dokumentációt.

■ Épített örökségének védelme, és hasznosítása érdekében beindítottuk Torockó világörökséggé való nyilvánítását a kolozsvári Transylvania Trust alapítvánnyal együttműködve. Az 1999-ben a kulturális örökség megőrzéséért Europa Nostra-díjat kapott Torockó egyike azon ritka településeknek melyek megtartották évezredes szokásaikat és kultúrájukat, nevezetességei – a 18. századi unitárius erődített templom valamint jellegzetes házai és népviselete – világviszonylatban is híressé tették a települést. Elkészült a szükséges dokumentáció, terveink szerint a 2012-es UNESCO

várakozási listán már szerepelni fog Torockó, Hollókő világörökségi státuszának kiterjesztéseként.

„Épített örökségünk felmérése, védelme és hasznosítása” programcsomag

■ A Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi miniszter által idén nyáron kezdeményezett „Épített örökségünk felmérése, védelme és hasznosítása” programcsomag célja elsősorban számba venni azt, ami az országban, a műemléki listán szereplő műemlékeken kívül védelemre érdemes, s ugyanakkor egy olyan hasznosítási stratégia kidolgozása, amely magában foglalja a kulturális turizmust, a helyi termékek piacának kiszélesítését, valamint új munkahelyek teremtését.

A programcsomag a következőkből áll:

1. *A népi építészeti örökség felmérése, védelme és hasznosítása* program

A program lényege az országban még fellelhető népi építészeti örökség felleltározása és kutatása, illetve a legértékesebb 100–150 népi műemlék in-situ védelmének biztosítása. Az első szakaszban a népi építészeti hagyaték számbavétele, adatbázis készítése a cél, ezt követően az ország népi építészeti kataszteré-

nek elkészítése. Ez az adatbázis teremti meg a későbbi védelmi és hasznosítási feladatok alapját.

2. *Középkori épített örökség felmérése, védelme és hasznosítása* program.

Itt a középkori várak, várkastélyok, illetve a Dunamenti várkastélyok védelme és hasznosítása valósul meg. Az országos műemléki listán pillanatnyilag 153 ilyen jellegű épület szerepel, soknak nincs funkciója, nem látogathatóak, igen elhanyagolt állapotban vannak. A program célja ezeknek a felmérése, hasznosításuk beindítása, illetve ezek bevonása a turisztikai körforgásba.

3. *Az ipari épített örökség felmérése, védelme és hasznosítása* program.

Romániában, mint a világ más országaiban is, az iparosodással együtt járt egy különleges építészet kialakulása. Gyakran ezek a gyárépületek, műhelyek, csarnokok ma elhanyagolt állapotban vannak, s hasznosításuk nem megoldott, holott szerte a világban a legérdekesebb újrahasonosítási projektek pontosan ezekben az épületekben történnek. A program célja ezeknek az épületeknek a felkutatása, s egy részükre hasznosítási straté-

gia kidolgozása, illetve bemutatásuk, turisztikai hasznosításuk elősegítése.

Mindhárom program széles társadalmi támogatottságot feltételez: az Országos Kulturális Örökségvédelmi Hivatal mellett egyetemek, civil szervezetek, önkéntesek vesznek majd benne részt.

Szellemi kulturális örökségünk védelme

■ **Élő Szellemi Örökség** – a hagyományos kultúra őrzői és továbbadói UNESCO-díjat kapott Páll Ágoston, korondi fazekas, a szellemi kulturális örökség védelméért, megőrzéséért és továbbadásáért. Az életre szóló, személyes és átruházhatatlan Élő Szellemi Örökség-díjat Romániában a Kulturális és Örökségvédelmi Minisztérium által létrehozott Országos Szellemi Örökségvédelmi Tanács ítéli oda. Romániában először osztották ki ezt a díjat, Páll Ágoston fazekasmesternek Kelemen Hunor kulturális miniszter személyesen adta át a díjat, a Korondon szervezett ünnepségen.

■ A csíksomlyói búcsú felterjesztése az UNESCO szellemi világörökségi listájára. A Kulturális Minisztérium és az RMDSZ javaslatára, a szaktárca Szellemi Örökség Bizottsága megszavazta azt a javaslatot, amely szerint felterjesztenénk a Világörökség

státus elnyerésére a Csíksomlyói búcsút. Az országos bizottság döntése alapján, a következő pár hónapban elő kell készíteni a Világörökségi jelölési dokumentumot. Ehhez a munkához több szakember együttműködése szükséges, hisz Románia először terjeszt elő ilyen jellegű, magyar kulturális örökséget az UNESCO-hoz. A jelölés kiemelten fontos az erdélyi magyarság számára, mert biztosítaná a búcsú autentikus elemeinek megőrzését, értékeinek védelmét, s ráirányítaná a figyelmet az erdélyi magyar kulturális örökség sajátosságára, világörökség szintű értékeire.

Törvénykezés

- 2010 második felében elindítottuk az Örökségvédelmi Törvénykönyv megalkotását, amely a kulturális (s ezen belül az épített) örökség integrált védelmét, a szabálysértések szigorúbb büntetését, a helyreállítások finanszírozási lehetőségeit, az intézményrendszert, a szellemi örökség, illetve a tárgyi örökség védelmét fogja szabályozni – elősegítve ezáltal kulturális örökségünk védelmét és hasznosítását a helyi közösségek számára. Előkészítés alatt áll a műemléképületek többnyelvű feliratozásáról szóló miniszteri rendelet, amely szerint a magyarul lakta települések műemlékein, több nyelven, – magyarul is – megjelennek a tájékoztató feliratok.

Magyar szakemberek bevonása az örökségvédelembe

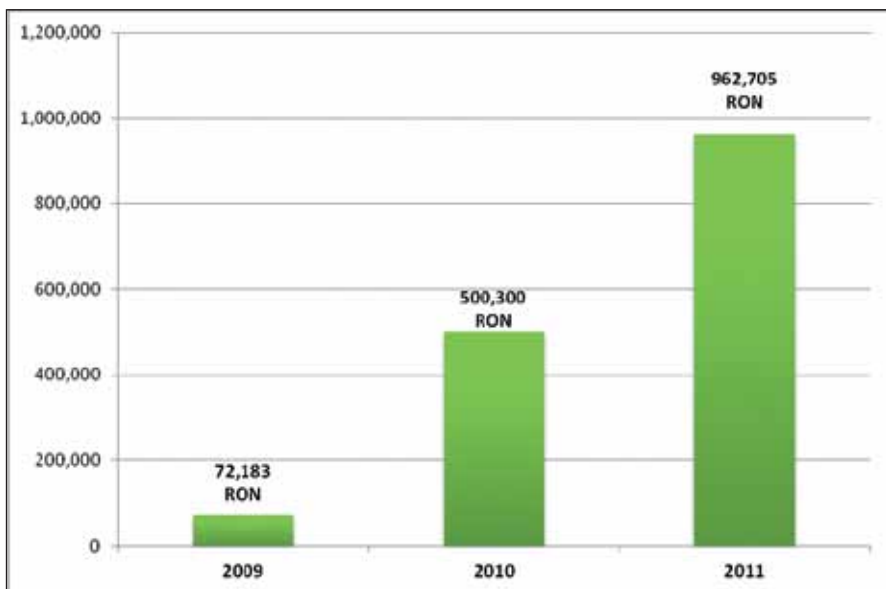
- Újraindítottuk a műemlékvédelmi szakengedélyek kibocsátását, ennek eredményeképpen több magyar szakember tudott részt venni épített örökségünk védelmében. Az Országos Örökségvédelmi Bizottságokba több magyar szakembert neveztünk ki, és az örökségvédelmi törvénykönyv összeállításában is számítunk a segítségükre. Az Országos Örökségvédelmi Hivatal élére magyar igazgatót neveztünk ki. A minisztérium magyar szakemberei, a miniszteri kabinet szakmai tanácsadással is segíti a magyar közösség ügyeinek intézését.

2. Kulturális programok támogatása

- Kiemelt támogatásban részesültek idén is a magyar kulturális kiadványok és folyóiratok, és a válság ellenére számtalan magyar kulturális programot, rendezvényt támogattunk.
- Magyar kulturális programokra a minisztériumi költségvetés közel 10 százalékát irányoztuk elő, amelyből kulturális napokat, alkotótáborokat, zenei, színház- és

filmfesztiválokat, illetve egyéb kulturális rendezvényeket finanszíroztunk Erdély szerte. Ilyen volt a nagyváradi Varázshegy Filmfesztivál, a székelyudvarhelyi drÁMA IV – Kortárs színházi fesztivál, a VIII. Erdélyi Humorfesztivál, a gyergyószentmiklósi Kisebbségi Színházak Kollokviuma. Az erdélyi magyar filmesek kezdeményezéseit is támogatta a tárca, mint például a Film.Dok magyar-román dokumentumfilm fesztivált vagy a marosvásárhelyi AlterNative Nemzetközi Rövidfilm Fesztivált. A szaktárca számos kulturális napot és eseményt is támogatott, mint a marosvásárhelyi könyvvásárt,

az első alkalommal megszervezett Hungarológiai Konferenciát Kolozsvárott, az Ezer Székely Leány Napját, a Kolozsvári Magyar Napokat, a Hunyad Megyei Magyar Napokat vagy a marosvásárhelyi Bernády napok rendezvénysorozatot. Támogatásban részesült számos olyan rendezvény is, amelyek a tavaly először kaptak állami finanszírozást programjaikra, ilyen a csíkszeredai Régizene Fesztivál, a nyárádszeredai XX. Néptánc fesztivál, a Féltsziget Fesztivál, a marosvásárhelyi VI. „Tiberius Hét” Nemzetközi Kamarazene Fesztivál, a XXXIV. Szatmári Zenei Napok, a nagyszebeni VI. Ars Hungarica Fesztivál, a XV. Gyimesi

Táncműhely vagy a felsősófalvi XVII. Székelyföldi Táncműhely.

■ Az Országos Kulturális Alap idén három alkalommal hirdetett pályázatot: egyet a kulturális kiadványok-, kettőt pedig a kulturális projektek témakörében. Közel 3,4 millió lejt fordított a kiadványok támogatására, amelynek 16,5 százalékát magyar érdekltségű pályázók nyerték. 2011 első félévében az intézmény kulturális projektekre 4,4 millió lejt határozott meg. A magyar vonatkozású nyertes projektek ennek az értéknek 14,37 százalékát teszik ki. A harmadik finanszírozási kiírás az év utolsó hónapjában zárul.

■ Fontosnak tartottuk a magyar szakemberek bevonását a kulturális pályázatok elbíráló bizottságokba is.

■ Számátalan székelyföldi, erdélyi és partiumi kistelepülésre jutott el a könyvtárak modernizálását célzó programunk, a Biblionet. Ezáltal a könyvtárakban a világháló szolgáltatásait kulturális tartalmak keresésére is használhatják az érdeklődők. Hargita, Kovászna, Maros, Kolozs, Bihar, Szilágy és Szatmár megyékben összesen 95 községi és falusi könyvtár nyert technikai felszerelést több mint 220 000 dollár értékben.

■ Kiemelt támogatásban részesültek a magyar nyelvű kulturális kiadványok és folyóiratok. A válság időszakában sem szabad hagynunk, hogy a gazdasági helyzet befolyásolja az értékteremtők munkáját. Fontos, hogy legyen egy kiszámítható keret, amelyből a kulturális kiadványok tudnak gazdálkodni. Éppen ezért a tavaly elindítottuk a kulturális folyóiratok normatív támogatását, ezt az idén is folytattuk. A magyar kulturális kiadványok közül jelentős támogatást kapott hat romániai magyar folyóirat. A Helikon, a Látó és a Korunk egyenként 100 000 lejt, a Székelyföld 90 000 lejt, a Várad 80 000 lejt, a Cimbora pedig 30 000 lejt kapott a kormány tartalékalapjából.

■ Három év kimaradás után ismét elindítottuk a könyvtárak állományának bővítését célzó programunkat, idén összesen több, mint 250 címmel bővült ezáltal a könyvtárak

készlete, illetve elkezdttük a könyvtári állományok digitizálását.

3. Színház

A Kulturális és Örökségvédelmi Minisztérium fennhatósága alá két magyar színház és egy opera tartozik.

- A Kolozsvári Állami Magyar Színház ebben az évben 7.565.000 lejes költségvetést kapott, több mint 280 előadást játszva közel 22.000 nézőnek. Színészei és előadásai többszörös UNITER-díjasok és számos, más külföldi és hazai elismerésben is részesültek. A Kolozsvári Állami Magyar Színház részt vett a Grazi Színház által 2009-ben kezdeményezett, az Európai Unió által támogatott Emergency Entrance – Vészbejárat projektben, melynek középpontjában

ban a határok ellenkező oldalain élő emberek történetei állnak. A kolozsvári magyar társulat volt az első, amely ázsiai turnén vett részt: idén májusban Daejeonban és Szöulban vendégszerepelt a Kolozsvári Állami Magyar Színház William Shakespeare III. Richárd című előadása Tompa Gábor rendezésében.

- A Kolozsvári Állami Magyar Opera idén 8.415.000 lejes költségvetésből gazdálkodott, 70 előadást tartva a közel 20.000 nézőnek. A Magyar Opera kiemelt rendezvénye volt 2011-ben a Liszt fesztivál.

- A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház élén 2011 közepétől Gáspárik Attila áll, ezáltal új fejezet nyílik a művészeti intézmény életében, a színház visszanyerheti méltó rangját Marosvásárhely kulturális életében. Az intézmény az idén összesen 7 976 000 lejes költségvetéssel rendelkezett, a magyar tagozat 139 előadást játszott több mint 20 000 nézőnek.

4. Kultúrotthonok

- A Kulturális és Örökségvédelmi Minisztérium a Regionális, Fejlesztési és Turisztikai Minisztériummal közösen kultúrotthonok építésére,

felújítására és felszerelésére vonatkozó kormányprogramot indított.

A Regionális Fejlesztési és Turisztikai Minisztérium által koordinált, az Országos Befektetési Társaság Rt. által kivitelezett program a vidéki és a kisvárosi környezetben található kulturális intézmények felszerelését, az azoknak helyet adó épületek építését, modernizálását vagy befejezését finanszírozza.

A program fő célja a lakosságnak az információkhoz, tanulási lehetőségekhez, kultúrához való hozzáféréseinek növelése és a társadalmi kohézió erősítése. A programra 511 település jelentkezett, amiből 415 nyertes pályázó. A 415 nyertes közül 98 magyar lakta település. Így például a Szilágy megyei Sarmaság, a Hargita megyei Csíkszépvíz, a Maros megyei Demeterfalva vagy a Temes megyei Igazfalva önkormányzatai kezdték el a kultúrotthonok felújítását.

5. Kitüntetések

- Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi miniszterként több magyar kiváló művészt javasolt állami kitüntetésre. 2011-ben Fátyol Rudolf István hegedűművész, a szatmárnémeti „*Dinu Lipatti*” Filharmónia igazgatója és Szekeres Attila heraldikus vette át a Kulturális Érdemrend Lovagkeresztjét, mindkettőjüknek Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi miniszter adta át személyesen a kitüntetést.

OKTATÁS

- Figyelembe véve a romániai magyar nyelvű oktatás fontosságát a magyar közösség megtartásában, az Oktatási, Kutatási, Ifjúsági és Sport Minisztérium, Király András György vezette Kisebbségi Oktatásért felelős Államtitkári Kabinet és Főosztály tevékenysége három fő célkitűzést követett:
 - a magyar tannyelvű oktatási intézetek megmaradása és ezek érdekeinek képviselete,
 - az új tanügyi törvény – 1/2011 – életbeléptetése és alkalmazása, ennek szabályozó rendeleteiben a kisebbségi oktatást érintő lehetőségek –teljeskörű nevesítését és alkalmazási módozatainak leírását,
 - a megismerés, a kommunikáció és együttműködés magyar iskoláink és az állami intézmények között
- megbeszélés az egyházi vezetőkkel Kolozsváron 2010 tavaszán;
- találkozó magyar iskolaigazgatókkal, főtanfelügyelőkkel Brassóban 2011 januárjában;
- megbeszélés a történelem és földrajz tankönyvek lefordítása kapcsán Bukarestben 2011 januárjában;
- találkozó a speciális tantervek kapcsán, valamint a felsőoktatási intézmények vezetőivel Kolozsváron 2011 februárjában;
- megbeszélés a speciális román tanterv kapcsán Bukarestben 2011 májusában, majd Szovátán júliusban és nov. 28 – dec. 2-a között;
- a lefordított VIII-os és XII-es Románia történelme illetve földrajza tankönyvek bemutatása Marosvásárhelyen 2011 szeptemberében.

A célkitűzések megvalósítása érdekében folyamatosan együttműködtünk Markó Béla Miniszterelnök-helyettes úrral és kabinetjével, kiemelten, bizonyos rendezvények megszervezésében:

- találkozó magyar iskolaigazgatókkal, főtanfelügyelőkkel Marosvásárhelyen 2010 februárjában;

Ugyanakkor, szoros volt az együttműködés az RMDSZ oktatási politikájának megtervezése terén, oktatási támogatások kapcsán.

Kiemelten kezeltük az RMDSZ listáin megválasztott tisztségviselőkkel való kapcsolattartást és ennek érdekében találkozó-sorozatot

szerveztünk azokban a megyékben, ahol magyar nyelvű oktatás folyik. A tanácskozások témája **Közösség és iskola: a romániai magyar oktatás aktuális kérdései a 2010–2011-es, illetve 2011–2012-es tanévekben** volt. A rendezvényeken részt vettek a helyi önkormányzatok vezetői/képviselői, a magyar iskolák igazgatói, valamint a magyar tanfelügyelők, tanfelügyelő-helyettesek, illetve a magyar oktatásért felelős tanfelügyelők. A tanácskozásokon szó volt a helyi és megyei kérdésekről, a döntő szerepű állami intézmények és iskoláink közötti kapcsolatról, közös gondokról és érdekekről. A találkozó színhelyei: Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár, Déva, Brassó, Sepsiszentgyörgy, Gyulafehérvár, Székelyudvarhely, Gyergyó, Bákó, Nagybánya, Szatmárnémeti, Zilah, Arad voltak.

További eredmények:

- legfontosabb eredményünk az új Tanügyi Törvény folyamatos életbeléptetése, melynek következtében intézményeink fejlődése töretlen lesz;
- az új tanügyi törvény tervezésében, vitájában és elfogadási procedúrájában aktívan részt vett a kabinet. A törvény elfogadása után azonnal beindult a VIII. és XII.osztályos földrajz és történelem könyvek lefordításá-

nak és kiadásának folyamata. 11 megye szaktanárainak véleményezése alapján kiválasztott földrajz és történelem könyveket sikerült néhány (6) hónap alatt lefordíttatni magyar nyelvre és kiadatni (11.751 db.), az új tanév kezdetére a tanfelügyelőségekre/iskolákba eljuttatni (Arad, Bihar, Beszterce, Brassó, Fehér, Hargita, Hunyad, Kolozs, Kovászna, Maros, Máromaros, Szatmár, Szeben, Szilágy, Temes megyékbe és Bukarestbe);

- az új törvény elfogadása után az átmeneti intézkedések és a módszertanok kidolgozásában és azok vitájában különös figyelmet fordítottunk arra, hogy a kisebbségi oktatásra vonatkozó törvény-cikkelyek pontos érvényt kapjanak, (Vezető tanácsok működési alapszabályzata, belső működési rendszabályok);
- az új törvénykezés egyik fontos vívmánya az új finanszírozás bevezetése, amely a kisebbségi oktatás számára nagyobb pénzüsszegeket biztosít, mint a többségiékre. Az alternatív oktatási kvóta is nagyobb. Az 1395/2010. dec. 28-í kormányhatározat pontosan meghatározott, félre nem érthető vagy magyarázható többlet fejkvótát irányoz elő, melyet mindenki számára kötelező tiszteletben tartani;

- biztosítottuk részvételünket a megyei oktatási intézmények döntéshozó testületeiben, (*főtanfelügyelők*: Kovászna, Hargita megyékben; *főtanfelügyelő-helyettesek*: Arad, Bihar, Brassó, Hunyad, Kolozs, Maros, Maramaros, Szatmár, Szilágy, Temes megyékben; *magyar nyelv és irodalom szakfelügyelők*: Bihar, Kolozs, Kovászna, Maros, Szatmár, Szilágy, Hargita megyékben; *kisebbségi oktatásért felelős tanfelügyelők*: Arad, Beszterce-Naszód, Bihar, Fehér, Hunyad, Kolozs, Temes megyékben és Bukarestben; *Pedagógus Ház igazgatói*: Hargita, Kovászna, Fehér megyékben;
- segítettük iskolahálózatunk fejlesztését, megtartását, figyelembe véve a helyi érdekeket és kéréseket;
- támogatásunk révén létrejött az első magyar nyelvű IX. osztály a Bákó megyei Gyimesbükkön;
- támogatásunk által megalakult a második magyar tannyelvű IX. osztály Szamosújváron, a helyi és a környék magyarságának kérésére;
- segítségünkkel a kolozsvári hátrányos helyzetű magyar tannyelvű intézet tanulói visszakérültek a Báthory István Elméleti Líceumba megtartva az integrált oktatási formát;
- közbenjárásunkkal beindult a 2011–2012-es tanévben Szebenben a magyar IX. osztály, Jegenyén (Kolozs megye) megmaradt az óvodás csoport stb.;
- támogatásunkkal új gimnáziumi szakok oktatását akkreditálták Bihar, Beszterce-Naszód megyékben;
- segítettünk a nagyvárad Szent László Katolikus Gimnázium IX., X., XI., XII.-es gazdasági osztályok beindításának folyamatában;
- a mi kezdeményezésünkre az alternatív oktatásban részesülő tanulók pénzügyi támogatásának hozzáadott értékmegállapítása nő;
- közbenjárásunkkal magyar nemzetiségű óvónők tanítanak a resicabányai református egyház multifunkcionális épületében létrejött *új magyar napköziben*;
- tanulóink iskolába való igazításának könnyítésére, 19 iskolabusszal támogattuk tanintézményeinket: **Bihar megye**: Érmihályfalva (Zelk Zoltán I-VIII osztályos Iskola), Székelyhíd (Petőfi S. Elméleti Líceum), **Beszterce megye**: Magyardécse (Általános Iskola), **Brassó megye**: Tatrang (Általános Iskola), Daróc (Általános Iskola), **Hargita megye**: Homoródszentmárton (Román Viktor Általános Iskola), Székelyvarság (Kőrösi Cs. Sándor

Általános Iskola), Marosillye (Silviu Dragomir Elméleti Líceum), **Kovászna megye:** Sepsiszentgyörgy (Iskolai Sportklub, Ady E. I-VIII osztályos Iskola), Kézdivásárhely (Nagy Mózes Líceum), **Kolozs megye:** Torda (Jósika Miklós Líceum), Aranyosgyéres (Avram Iancu Általános Iskola), **Maros megye:** Gernyeszeg (I-VIII osztályos Általános Iskola), Marosvécsce (I-VIII osztályos Általános Iskola), **Máramaros megye:** Domokos (I-VIII osztályos Iskola), **Szatmár megye:** Pálfalva (I-VIII osztályos Iskola), Halmi (I-VIII osztályos Iskola), Krasznabéltég (I-VIII osztályos Iskola), **Szilágy megye:** Kraszna (Cserey Goga Iskolaközpont);

- támogatásunk révén nagyon sok magyar nemzetiségű román állampolgár egyszerűsített formában honosíthatta külföldön szerzett oklevelét;
- támogattuk az iskolai- és egyetemi épületek, javítását, korszerűsítését;
- támogattuk a létszám alatti óvodás, elemi és gimnáziumi iskolai osztályoknak a fennmaradását;
- támogattuk új önálló magyar iskolák létrejöttét/jogi személyiségének megszerzését és megtartását: pl. Arad, Bihar (Margitta, Szalonta), Beszterce-Naszód (Vice), Szatmár megyékben;

- támogattuk felsőoktatási intézményeink tevékenységét, megbeszéléseket folytattunk különböző intézmények vezetőivel (B.B.T., M.O.GY.E, Partium Keresztyén Egyetem, Sapientia, Protestáns Teológia);
- közbenjárásunkkal „Utasítások” elnevezésű átíratot küldött ki a Tanügyminisztérium a megyei tanfelügyelőségekre, amely, a nyári versenyvizsga után be nem töltött pedagógusi állások elfoglalására adott újabb lehetőséget 2011 októberében. Eddigi felméréseink alapján több, mint 50 magyar pedagógus nyert alkalmazást a tanügyben;
- fontos kihangsúlyozni, hogy a pénzügyi támogatások csökkentése ellenére közbenjárásunk által, az országos és nemzetközi tantárgy- és anyanyelvi vetélkedőink továbbra is szerepelnek az Oktatási Minisztérium által jóváhagyott éves versenyek kalendáriumában, a legtöbbször megtartva a pénzügyi támogatást is;
- az államtitkári kabinet sikeresen képviselte Románia oktatási politikájának szellemét különböző országok képviselőivel szervezett találkozásokon, mint pl.: román-magyar vegyes kormányközi munkacsoport, szlovák, török, lengyel, ukrán, spanyol küldöttségek, Európa Tanács, UNICEF stb.;

- mivel e kabinet hatáskörébe tartozik a parlamenti kapcsolatokkal foglalkozó osztály is, Király András György képviselte és képviseli a minisztérium állásfoglalását a parlamenti bizottságokban és a plénum ülésein;
- civil szervezetekkel való együttműködés, például iskolai versenyek, tehetséggondozás, pedagógusképzések terén (RMPSZ, AESZ, AMŐBA Alapítvány, Magyar Nyelvművelők Egyesülete, KAB, M.CS.M.SZ.).
- a törvény módszertanainak pontos követése, figyelembe véve a kisebbségi oktatás lehetőségeinek teljeskörű alkalmazását;
- szakmai képzések további szervezése, alternatív képzési lehetőségek felkutatása;
- kisebbségi továbbképző központok létrehozása és beindítása;
- a törvény által előírt speciális programok megírása: román nyelv és irodalom, anyanyelv és zeneoktatás;
- további találkozók szervezése az RMDSZ listáin megválasztott tisztségviselőkkel, helyi önkormányzatok vezetőivel/képviselőivel, a magyar iskolák igazgatóival, a magyar tanfelügyelőkkel, tanfelügyelő-helyettesekkel, illetve a magyar oktatásért felelős tanfelügyelőkkel.

Terveink a közeljövőre nézve:

- szorosabb együttműködés az RMDSZ oktatásügyi főtítkárságával;
- iskolahálózatunk további bővítése (napközik, iskola utáni programok, szakoktatási hálózat újraindítása és kibővítése);

ISKOLAI TÁMOGATÁSOK MEGYÉNKÉNT A 2010–2011 TANÉVBEN				
	MEGYE	2010 OKTÓBER	2010 DECEMBER	2011 MÁJUS
1	FEHÉR	0	140 000	0
2	ARAD	250 000	600 000	100 000
3	BIHAR	175 000	680 000	1 050 000
4	BESZT.-N	100 000	220 000	0
5	BRASSÓ	130 000	800 000	0
6	BUKAREST	200 000	500 000	300 000
7	KOLOZS	150 000	950 000	250 000

9	KOVÁSZNA	200 000	1 950 000	670 000
10	HARGITA	250 000	2 160 000	540 000
11	HUNYAD	0	350 000	0
12	MAROS	200 000	1 850 000	650 000
13	MÁRAMAROS	0	300 000	0
14	SZEBEN	0	75 000	0
15	SZILÁGY	150 000	500 000	50 000
16	SZATMÁR	160 000	1 200 000	900 000
17	TEMES	75 000	200 000	250 000
		2 040 000	12 475 000	4 760 000
	ÖSSZESEN	19 275 000 RON		

KISEBBSÉGVÉDELEM, ANYANYELVHASZNÁLAT

■ Anyanyelvhasználat:

Az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatala hozzájárult ahhoz, hogy állami forrásból magyar nyelven is népszerűsítsék a népszámlálást, a kérdezőbiztosok mappájában a román úrlap magyar fordítása is elérhető volt, illetve a kérdezőbiztosok toborzásakor a magyar nyelvtudás előnyt jelentett.

■ Vallásügy:

Mintegy **1100 egyházi ingatlan** esetében született végleges visszaszolgáltatási vagy kártérítési döntés.

■ Magyar-magyar kapcsolatok

Kisebbségek kutatásával kapcsolatos együttműködések jöttek létre a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet és a magyarországi Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány között

■ Kulturális rendezvények

Az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatala folyamatosan támogat magyar kulturális és oktatási rendezvényeket. A 2011-es év során a támogatott magyar projektek összege eléri az 1500 000 lejt. A közel száz támogatott programunk között található

a Bartalis János szavalóverseny, a nemzetközi Alter-native rövidfilm fesztivál, a Régizene fesztivál, Félsgiget fesztivál, kolozsvári és hunyadi városnapok, bonchidai napok, Bernády György napok Marosvásárhelyen, Bookfest és Gaudeamus könyvvásárok, az Új Magyar Szó Kisebbségben, az Erdélyi Riport Ethnosz című mellékletei, bukovi-nai és csángó interetnikus táborok gyerekeknek, FREE Camp nemzetközi képzőművészeti tábor, EU tábor, MIÉRT Akadémia stb.

■ Számos rendezvényt szerveztünk, vagy támogattunk fővédnökként:

- kisebbségi színházfesztiválokat Brassóban és Aradon, kollokviumot Gyergyószentmiklóson;
- XI. és XII. osztályos magyar nyelvű tankönyvek újranyomását és iskoláinkba való eljuttatását;
- 2011-ben a XII. osztályos földrajz és történelem könyvek elkészítését, iskoláinkba való eljuttatását;
- kisebbségek napját.

■ Oktatás:

Az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatala kidolgozta a kisebbségek történel-

me oktatói kézikönyvet, melyet a kisebbségi szervezetek segítségével állítottunk össze, törekedve arra, hogy a történelem oktatása minél hitelesebben történjen. Ennek érdekében felkészítéseket tartottunk a történelem tanárok számára. Mind az oktatási kézikönyv, mind az ezt követő történelem tankönyv román nyelvű, ezáltal a román gyerekek is hitelesen tanulhatják a kisebbségek történelmét.

A 2010-es év folyamán az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatala 300 magyar iskolába juttatott el ajándék könyvcsomagot. 2011-ben folytattuk ezt a programot, így újabb 300 magyar iskola részesült könyvcsomagokban. A 2011-es év végére tehát az összes, iskolakönyvtárral rendelkező magyar iskola könyvcsomagot kapott.

Az ajándékcsomagokat úgy állítottuk össze, hogy minél változatosabbak legyenek. Tartalmaznak tehát szótárakat, feladatgyűjteményeket, irodalom és történelemkönyveket valamint szakkönyveket. 2011-ben külön figyelmet kaptak a pedagógusoknak szóló könyvek, így ajándékcsomagjaink a diákoknak szánt könyvek mellett tartalmaznak például nevelélektan, anyanyelvpedagógia vagy éppen kétnyelvűségről szóló könyveket.

■ Ifjúságpolitika

V.-XII. osztályos magyar anyanyelvi versenyek nyerteseit belföldi illetve külföldi jutalomkirándulásban részesítettük minden évben.

Az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatala évente támogat több mint 50 ifjúsági programot, például EU tábor, Miért Akadémiát, Félziget Fesztivált.

■ Külkapcsolatok

Szorosan együttműködtünk a legfontosabb nemzetközi intézményekkel, szervezetekkel: részt vettünk az ENSZ főbiztos kezdeményezésére megalakult Civilizációk Szövetségében, együttműködtünk az Európai Biztonsági és Együttműködési szervezettel, az Európa Parlament nemzeti és nyelvi kisebbségi Intergroup-jával, az Európa Unió egyéb intézményeivel.

Elkészítettük a Regionális vagy kisebbségi nyelvek európai kartájának első éves országjelentését, valamint a Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló keretegyezmény harmadik országjelentését.

Bekapcsolódtunk a Svájci-román együttműködési programba, mely a romák és más kisebbségek beilleszkedését célozza meg. Ennek keretében 14 000 000 svájci frank támogatást kap Románia, melyet kisebbségvédelemre fordíthat.

KÖRNYEZETVÉDELEM, ERDÉSZET

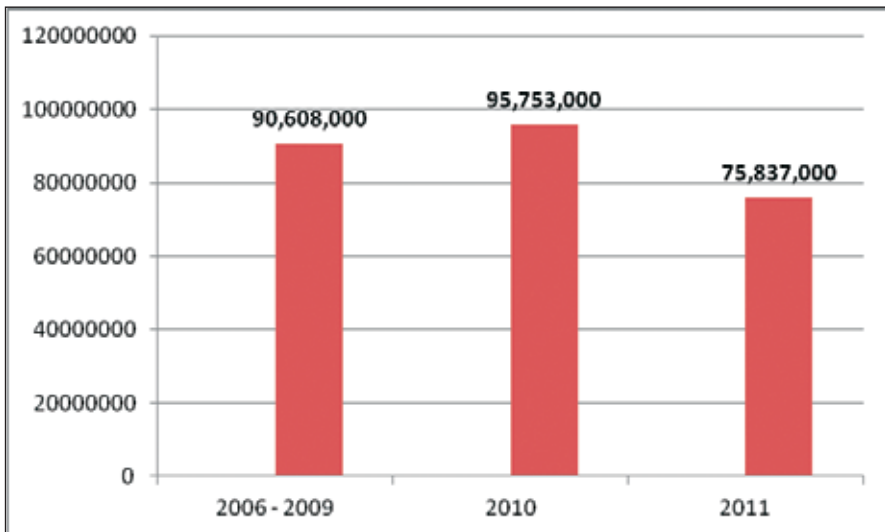
■ 2011-ben a Borbély László által vezetett minisztérium folytatta a víz-, szennyvíz- és csatornázási munkálatok finanszírozását, kiemelt figyelmet fordítva a magyarok által is lakott településekre.

2011-ben a minisztérium **75 837 000** lej értékben támogatta a magyarok által is lakott települések víz- és csatornázási munkálatait, így támogatáshoz jutott többek között Marosvásárhely, Élesd, Barót, Tusnád, Kémer, Kovászna, Bihardiószeg, Makkfalva, Gyergyó, Lövéte, Margitta, Csíkszereda, Nagyvárad, Biharfélegyháza,

Szalonta, Székelyhíd, Erdőszentgyörgy, Szatmár, Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely, Dobra, Székelykeresztúr, Csíkszentgyörgy, Nyárádszereda, Érmihályfalva.

2010-ben 6%-al több pénzt fordítottunk víz-, szennyvíz- és csatornázási munkálatokra, mint a megelőző három évben összesen.

2011 végéig közel 20 millió euró értékben kerültek kifizetésre víz- és csatornázási munkálatok, és így nagyon sok településen már befejeződtek, illetve 2012 folyamán befejeződnek a munkálatok.

Az RMDSZ-es polgármesterek által vezetett települések, mint Kémer, Székelykeresztúr, Kovászna, Csíkszentgyörgy, Bihardiószeg, Makkfalva, Csíkszereda, Nyárad-szereda, Biharfélegyháza, Szalonta, Székelyhíd, Erdőszentgyörgy, Szatmár, Sepsiszentgyörgy, Érmihályfalva **2011 végéig több mint 10 millió euró támogatásban részesültek így a munkálatok mindenhol befejeződnek 2012-ben.**

- A Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium kezeli a **Környezetvédelmi Operatív Programot, amely keretében Románia 5,6 milliárd eurót hívhat le környezetvédelmi célú beruházásokra az Európai Uniótól.**

A 2011-es évben jóváhagyásra került nagy értékű projektek kiemelten támogatták a magyarok által is lakott településeket:

A víz és szennyvíz területén összesen 17 projektből 7 Erdélyben: **Maros megye 467 millió lej, Kovászna megye 365 millió lej, Temes megye 510 millió lej, Szeben megye 422 millió lej, Hunyad megye 169 millió lej, Szatmár megye 434 millió lej, Bihar megye 342 millió lej.**

További 3 vizes nagy projektet küldtünk el az Európai Bizottsághoz, amelyből 2 erdélyi projekt, és ame-

lyekre 2012. február folyamán várjuk a jóváhagyást: Hargita megye 340 millió lej és Máramaros megye 525 millió lej.

A hulladékgyűjtés területén összesen 8 jóváhagyott nagy értékű projektből 2 Erdélyben található: **Kolozs megye 255 millió lej, Temes megye 153 millió lej.**

A szennyezett területek rekultivációjával kapcsolatos 3 jóváhagyott nagy értékű projektből 1 Erdélyben található: **Torda város önkormányzata 82 millió lej.** Ugyanakkor előkészületben van Marosvásárhely város önkormányzatának 102 millió lej értékű pályázata.

A városi távfűtés korszerűsítésével kapcsolatos 4 jóváhagyott nagy értékű projektből 1 Erdélyben található: **Nagyvárad város önkormányzata 317 millió lej.**

Az árvízvédelem területén a kockázati térképek elkészítése tárgyában a 6 jóváhagyott projektből 5 Erdélyben található: **Maros vízgyűjtő medence 6,2 millió lej, Bánát vízgyűjtő medence 19,5 millió lej, Kőrös vízgyűjtő medence 3,5 millió lej, Szamos-Tisza vízgyűjtő medence 36,7 millió lej, Olt vízgyűjtő medence 40 millió lej.**

■ A Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium a Régiófejlesztési és Turisztikai Minisztériummal közösen kidolgozta és elindította az **Országos Infrastruktúra Fejlesztési Programot**. Ennek értelmében a következő 5 évben új, illetve korábban elkezdett infrastruktúrafejlesztő munkálatok támogathatóak. Környezetvédelmi befektetésekre 900 millió euro áll a minisztérium rendelkezésére.

■ A hulladékgazdálkodás terén a minisztérium elsőrendű tevékenysége az érvényben lévő európai normák átültetése a romániai jogrendszerbe, figyelembe véve az ország jellegzetességeit, eszközt és irányt adva a szakterületen érdekelt összes szereplőnek. Tevékenységünk fő célja a hulladékgazdálkodási rendszer átláthatóvá tétele úgy, hogy megfeleljen az ország által vállalt kötelezettségeknek az európai csatlakozási tárgyalások során, nem hagyva figyelmen kívül a helyi sajátosságokat.

■ **A fent említett célok elérése érdekében a következő területeken történt jogharmonizáció:**

- engedélyezési és felmérési hatóságok működési szabályozása,
- hűtéstechnika,
- elektrotechnika,
- vészhelyzet, civilvédelem, tűzeset.

■ **Módosítások és jogi keret biztosítása a következő szakterületeken:**

- veszélyesanyag, vegyszer, műtrágya,
- ózonréteg károsító anyagok felhasználása,
- csomagolóanyag és csomagolási hulladék kezelése,
- villamossági és elektronikai hulladék kezelése, feldolgozása és újrahasznosítása,
- akkumulátorelem és egyéb újratölhető energiaforrás kezelése, semlegesítése,
- 2008/98/CE uniós irányelv átültetése – hulladékgazdálkodási törvény.

■ A fent említett módosításokhoz hozzátartozik a kiegészítő kiegészítő-rendszerek megalkotásának hosszú listája, amely segítséget és útmutatást hivatott biztosítani a hulladékgazdálkodási rendszer felhasználóinak.

A hulladékgazdálkodási igazgatóság, a minisztérium politikáját követve illetve annak egyik végrehajtójaként, aktívan részt vett nevelési, tudatosítási programokban, elérhetőbbé és érthetőbbé téve a nem túl egyszerű szabályozási rendszert.

■ Az erdészet területén is jelentős előrelépések történtek. 2011 folyamán összesen 3000 km erdei utat sikerült átadni az önkormányzatoknak, ugyan-

akkor 522 km erdészeti utat sikerült állami beruházás révén felújítani.

Az erdősítési program keretében összesen 1279 hektár mezőgazdasági tevékenységre alkalmatlan területet sikerült erdősíteni és az utak illetve mezőgazdasági területek mentén 25 hektáron védőfüggönyök lettek kialakítva.

Konkrét lépések születtek az illegális fakitermelés mértékének csökkentése terén, így elkészült azon törvénytervezet, amely bűncselekménynek minősítené az illegális erdőirtást és az illegálisan kivágott fa-áru szállítását.

■ Borbély László nemzetközi szervezetekben betöltött szerepe

Borbély László, környezetvédelmi és erdészeti miniszter töltötte be az ENSZ Fentartható Fejlődés bizottságának elnöki tisztségét egy éven keresztül, 2011. májusig. Az elnökség 12 hónapjában számos környezetvédelmi rendezvény és kiadvány valósult meg. Ebben az időszakban kiemelt témakörnek számított a bányászat, a hulladék, a vegyi anyagok, a szállítás és közlekedés, valamint a fogyasztás és termelés fenntarthatósága.

Borbély Lászlót regionális szóvivőnek javasolták az ENSZ Fejlesztési Programja, illetve egyéb ENSZ ügynökségek által tartandó rendezvényeken, a zöld gazdaság és fenntartható fejlesztés témakörökben tekintettel a Rio+20 konferencia előkészítésére.

Borbély László környezetvédelmi és erdészeti minisztert választották az Európai Egészségügyi és Környezetvédelmi Miniszteri Bizottság társelnökévé 2011. május 5.-én. A Bizottság tagjai fontos szerepet vállalnak a prioritások meghatározásában és a finanszírozási lehetőségek azonosításában. Szükségszerű egy ilyen bizottság működése, hiszen egészséges életforma elképzelhetetlen tiszta környezet nélkül.

Az Európai Unió Duna Régió Stratégiáját a Tanács 2011 júniusában fogadta el. A Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium egyike azon 3 romániai tárcának, akik részt vesznek a stratégia valamelyik prioritási területének koordinálásában. A magyar Vidékfejlesztési Minisztériummal közösen koordináljuk a stratégia 5. Prioritási Területét, mely a környezeti kockázatok kezelésére vonatkozik. Ezen felül a minisztérium aktívan részt vesz további 2 Prioritási Terület megvalósításában is, amelyek a víz-, levegő- és talajminőség biztosítására, valamint a biodiverzitás megőrzésére vonatkoznak.

■ Az 5. Prioritáshoz kapcsolódóan már a stratégia hivatalos elfogadása előtt, elsők között tettük működőképessé a megvalósításhoz szükséges Irányító Csoportot, melyben a régióban lévő 14 ország képviselői vesznek részt. A minisztérium jelenleg 15 millió euró értékben valósít meg a stratégia céljaihoz hozzájáruló nemzetközi projekteket, főként az árvízkezelés kapcsán. További környezeti kockázatokkal kapcsolatos, országos vagy nemzetközi projektjeink vannak értékelés vagy szerződés-kötés alatt, megközelítőleg 90 millió euró értékben. Már a Duna Stratégia égisze alatt dolgoztunk ki egy új projektötletet a dunai árterületekkel kapcsolatban. A transznacioná-

lis projekt értéke 7,5 millió euró, melynek finanszírozásához jelenleg forrásokat keresünk.

■ **A Környezetvédelmi Alap** 2011. évi mérlegének egyik meghatározó tényezője természetesen a költségvetés, amely a gazdasági válság dacára jelentős összeggel (több mint 1 milliárd lej) nőtt a tavalyi 1,9 milliárdhoz viszonyítva, amely a maga rendjén duplája volt a 2009-es költségvetésnek.

■ **Három programunk, név szerint a „Roncsautó”, a „Zöld Ház” (magánszemélyeknek) és az „Erdősítés” program már sikeres visszatérőnek számít, míg a „Bicikliút” és a „Roncstraktor” program idén debütált.** Újdonságnak számít, hogy a roncsautó(k)ra kapott értékjegyeket elektromos és hibrid autó vásárlására is fel lehet használni. A legnagyobb költségvetésű programnak a „Víz-csatorna” program számít, de bemutatjuk a népszerű „Zöld Ház” (magánszemélyek) és a vadonatúj „Bicikliút” programot is, külön figyelmet szentelve a magyarlakta megyék által nyújtott teljesítménynek. **2011-ben több mint egy milliárd lejt sikerült lehívniuk a magyar megyéknek, ezt mutatja táblázatunk is,** amely tartalmazza a fő költségvetési adatokat, pontosan kimutatva a magyarlakta megyékben történt kifizetéseket, a befejezett projektek

számát és támogatási összegét, illetve a folyamatban lévő projektek számát és szerződött összegét.

A 2011. évi pályázati kiírások (időrendi sorrendben)

■ „Zöld Ház” program (közintézmények, önkormányzatok, egyházak részére)

- Pályázati időszak: 2010.12.15 – 2011.01.20
- A program költségvetése: 100 000 000 lej
- Leadott pályázatok száma: 970

■ „Roncsautó” program (magán-és jogi személyek számára)

- Pályázati időszak: 2011.03.21 – 2011.10.15
- A program költségvetése: 456.000.000 lej (120.000 értékjegy)
- Leadott roncsautók száma: 116.637
- Vásárolt új autók száma: 35 363

Elektromos és hibrid autó vásárlására szóló kiegészítés:

- Pályázati időszak: 2011.10.03 – 2011.11.04
- A program költségvetése: 5 000 000 lej
- Leadott pályázatok száma: 3

■ „Zöld Ház” program (magánszemélyek részére)

- Pályázati időszak: 2011.06.01 – 2011.07.15
- A program költségvetése: 100 000 000 lej
- Leadott pályázatok száma: 23 938

■ Erdősítési program

- Pályázati időszak: 2011.07.18 – 2011.08.31
- A program költségvetése: 89 000 000 lej
- Leadott projektek száma: 72

■ „Bicikliút” program

- Pályázati időszak: 2011.07.20 – 2011.08.09
- A program költségvetése: 50 000 000 lej
- Leadott projektek száma: 121

■ „Roncstraktor” program (magán-és jogi személyek számára)

- Pályázati időszak: 2011.09.12 – 2011.11.10
- A program költségvetése: 50 000 000 lej
- Leadott pályázatok száma: 89

■ Történelmileg szennyezett területek helyreállítása

- Pályázati időszak: 2011.10.03 – 2011.12.02
- A program költségvetése: 50 000 000 lej
- Leadott pályázatok száma: 3

A 2011-es év eredményei a főbb programok elbírálásának tükrében

„Víz-csatorna” program

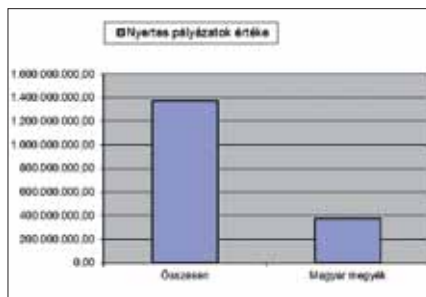
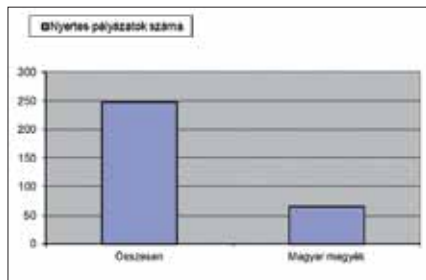

■ A röviden „Víz-csatornának” keresztelt program a vízhálózatok, csatornarendszerek korszerűsítését és szennyvíztisztító állomások építését helyezi kilátásba.

Főbb célkitűzései közé tartozik, hogy minél több személy hozzáférhessen a vízhálózathoz, illetve a háztartási és ipari szennyvíz megfelelő tisztítás után kerüljön vissza a természetes körforgásba. Hasonlóan fontos, hogy a szennyvíztisztításból származó salak mennyisége a hatályos szabályoknak megfelelően, a lakosság pedig tisztább vízhez jusson.

A közvetett hatások közül megemlítjük a lakosság egészségének javulását, valamint a szennyvíz kártékony hatásainak csökkenését.

A pályázati programról még azt érdemes tudni, hogy a 2010. évi pályázati kiírások közül a legnagyobb volumenű és költségvetésű volt, ezért elbírálása egészen 2011 szeptemberéig tartott. Nagyságrendjét híven szemlélteti, hogy kezdeti, 300 millió lejes költségvetése a pályázati időszak során több, mint négyszeresére gyarapodott, így a végül 248 nyertes projekt majdnem 1,4 milliárd lejből gazdálkodhat.

A fenti két ábrából kitűnik, hogy a többségében magyarulta megyék (Hargita, Kovászna, Maros, Bihar, Szatmár, Szilágy), Kolozs megyével együtt rendkívül jól teljesítettek, hiszen a nyertes pályázataik számszerint (65) és a támogatás értéke függvényében is több, mint az egynegyedét (26–27%) teszik ki az összesnek.

„Zöld Ház” program (magánszemélyek részére)

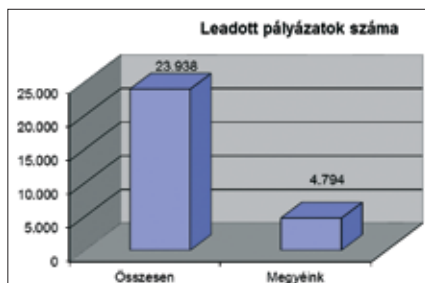
■ A „Zöld Ház” program keretében olyan berendezések felszerelését támogatjuk, amelyek újrahasznosítható energiát használnak fel melegvíz előállítás, illetve fűtés céljából. Ilyen berendezések a napelemek, a hőszivattyú és a brikett fűtőanyaggal működő kályha. Átvaluk nem csupán a háztartások fenntartási költségei csökkennek jelentősen, hanem a környezetre való kártékony hatások is.

A 2010. évi pályázati kiírás sikerén felbuzdulva 2011-ben hasonló költségvetéssel (100 millió lej) indult az új pályázati időszak, amely június 1-től július 15-ig volt nyitott.

A program töretlen népszerűségét igazolja, hogy majdnem 6 000-rel több pályázat érkezett a jóval rövidebb leadási időszak ellenére. A többségében magyarulta megyékből (Hargita, Kovászna, Maros, Bihar, Szatmár, Szilágy) idén is kiemelkedően sok pályázatot adtak le, még hozzá olyannyira, hogy Hargita és Kovászna megyében már a leadási határidő előtt meghaladták a kiszabott költségvetési keretet.

Számszerint majdnem 5000 pályázatról van szó, amely az összes leadott pályázat egyötödét teszi ki, amint a következő ábra mutatja.

A pályázatok elbírálása folyamatban van, de a honlapon (www.afm.ro) közölt részleges eredményekből kitűnik, hogy az eddig jóváhagyott

pályázatok pontosan egyharmada Bihar, Kovászna és Hargita megyékből származik.

„Bicikliút” program

■ A bicikliutak és biciklisávok kialakítására vonatkozó támogatás a legújabb pályázati kiírásaink közé tartozik. Az utóbbi években ugyanis egyre inkább nőtt az igény és az érdeklődés az alternatív közlekedési módok iránt.

A program kimondott célja a kipufogó gázok mennyiségének csökkentése, közvetett módon tehát a környezetet és a lakosság egészségét érintő negatív hatások enyhítése.

Éppen ezért fontosnak tartjuk a lakosságot a természetbarát

közlekedési eszközök (kerékpár, görkorcsolya, gördeszka, roller) használatára buzdítani.

Ennek azonban alapvető feltétele, hogy gondosan kiépített kerékpársávok nyújtsanak biztonságos és kényelmes közlekedést.

A programra önkormányzatok adhatták le pályázatukat július 20-a és augusztus 9-e között, a költségvetés pedig 50 millió lej volt.

Ugyan a pályázati kiírásra 121 önkormányzat adta le projektjét, az adott anyagi keretből ennek negyedére, azaz 30 projekt finanszírozására telik. Dicséretre méltó viszont, hogy ennek a számnak majdnem felét (12) a magyar települések teszik ki.

III. Kifizetések, befejezett és folyamatban lévő projektek a magyarlakta megyékben

PROGRAM NEVE ÉS CÉLJA	Össz. - drb	Kifizetések (2010–2011)			Befejezett projektek (2011)		Folyamatban lévő projektek (2011.11.10-ig)
		2010 - RON -	2011 - RON -	Össz. - drb	Támogatás összege - RON -	Össz. - drb	Szerződött összeg - RON -
A légkörre, vízre és talajra gyakorolt hatások csökkentése, beleértve a levegő minőségének nyomon követését	14	8 866 058,35	8 067 010,31	3	8 235 327,52	2	4 084 872,28
A hulladékok kezelése, beleértve a veszélyes hulladékok kezelését	6	22 444 768,59	9 585 059,99	2	18 270 053,08	6	31 198 636,57

A vízkészlet védelme, valamint vízellátó rendszerek és csatornázás, vízkezelő és szennyvíztisztító állomások kiépítése és/vagy korszerűsítése – „Víz-csatorna”	5	9 165 696,65	2 688 573,03	3	4 195 480,15	1	9 482 778,36
A biodiverzitás megőrzése és a természetvédelmi területek gondozása	3	366 487,13	4 476,30	1	355 192,00	3	409 746,20
A leromlott termőföldek erdősítése, az erdők ökológiai helyreállítása és fenntartható gazdálkodása – „Erdősítés”	7	170 210,96	3 210 817,51	-	-	21	43 450 429,66
Környezetvédelmi nevelés és tudatosítás	9	642 348,90	266 219,04	6	527 683,30	31	7 609 163,39
A megújuló forrásokból nyert energia termelésének elősegítése	6	14 226 529,85	32 901 419,66	1	189 350,00	17	353 667 508,85
Az állami vízállományt érintő veszélyes meteorológiai jelenségek hatásainak megelőzése, elhárítása és enyhítése – „Árvízvédelem”	60	122 044 855,05	121 166 151,99	-	-	60	329 609 295,89
Zöldövezetek létrehozása – „Parkok”	60	11 711 568,98	12 988 427,14	25	14 450 489,46	104	67 747 709,90
A megújuló energiával működő fűtési rendszerek felszerelése, beleértve a hagyományos fűtési rendszerek helyettesítését, illetve kiegészítését célzó program – jogi személyek – „Zöld Ház”	25	7 779 531,90	6 988 949,80	10	7 781 550,54	9	7 444 653,94
A megújuló energiával működő fűtési rendszerek felszerelését, beleértve a hagyományos fűtési rendszerek helyettesítését, illetve kiegészítését célzó program – magánszemélyek – „Zöld Ház”	3.010	2 802 794,94	15 327 180,21	3010	18 129 975,00	2749	nincs adat
ÖSSZESEN	3.205	200 220 851,30	204 567 730,98	3 061	72 135 101,05	3 003	854 704 795,04

A Környezetvédelmi Minisztérium irányítása alá tartozó **Országos Környezetvédelmi Ügynökség** megyei kirendeltségein keresztül hathatósan hozzájárult a **Környezetvédelmi Alap Zöld Ház** magánszemélyeknek szánt programjának lebonyolításában, mely keretében környezetbarát fűtési rendszerekre lehetett pályázni. A két intézmény sikeres együttműködésének köszönhetően több mint 40 000 személy adta le pályázatát a programra az elmúlt két évben.

A **Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium** és az **Országos Környezetvédelmi Ügynökség** védnöksége alatt, **A zöld offenzíva folytatódik!** címmel **21 romániai városban került sor ökológiai és környezeti nevelés kampányra**. Az egész napot betöltő rendezvénysorozatok keretében szelktív hulladékgyűjtő kampányokra, környezeti tudatosító tevékenységekre, sajtótájékoztatóra, kerekasztal beszélgetésre, pályázati ismertetőkre, vetélkedőkre és más szórakoztató programokra is sor került. A progra-

mokat megszervezték többek közt Baróton, Csíkszerdában, Gyergyószentmiklóson és Kolozsváron.

Az **Országos Környezetvédelmi Ügynökség** bonyolítja le a **'SIN-CRON – Integrált menedzsment és tudatosító hálózatok a NATURA 2000 programban'** pályázatot, melynek célja kilenc **NATURA 2000** terület menedzsmentjének javítása, ezek közt a Bodok-Barót hegység is. A program további célja a környezettudatos nevelés a lakosság körében, kifejezetten a védett területekre vonatkozóan.

Az **Országos Környezetvédelmi Ügynökség** szervezésében csíkszeredai és sepsiszentgyörgyi egyetemisták tanulmányúton vettek részt Bukarestben, amely során megismerhették az állami intézmények működését. Az ügynökség munkatársai nyári táborokban, az Arad megyei Pécskán és a Kovászna megyei Zabolán, tartalmas környezetvédelmi előadásokat tartottak az érdeklődő fiatalok számára.

EGÉSZSÉGÜGY

Beruházások

■ Az Egészségügyi Minisztérium Cseke Attila miniszter irányítása alatt több mint 150 millió lejt különített el 2011-ben az országos onkológiai program finanszírozására. Ezen program keretében támogatásban részesültek többek közt:

- A nagyváradai Onkológiai Központ 11 millió lejes támogatásban részesül, amely egy részecskegyorsító beszerzési költségeit fedezi, továbbá másfél millió lejt a központ épületének kialakítására különítettek el.
- A szatmári Megyei Sürgősségi Kórház onkológia osztálya felújítási munkálatokra egymillió lejt, míg felszerelésekre másfél millió lejt kap.
- A sepsiszentgyörgyi „Dr. Fogolyán Kristóf” Megyei Sürgősségi Kórház keretében működő onkológiai osztály részére 1,3 millió lejt utal ki az Egészségügyi Minisztérium felszerelések vásárlása céljából, felújítási munkálatokra pedig 390 ezer lejt áll idén rendelkezésre.
- Nagybányán a Megyei Sürgősségi Kórház másfél millió lejt fordíthat új orvosi felszerelések vásárlására,

800 ezer lejből pedig felújítások végezhetők az onkológiai osztályon.

- További fontos támogatásban részesül idén a temesvári Megyei Sürgősségi Kórház, valamint a Maros Megyei Kórház.

■ Ezen kívül további támogatást kapott:

A Nagyváradai Megyei Sürgősségi Kórház 2,116 millió lejes támogatásban részesül, amelyből egyebek közt a kórház intenzív osztályát szerelik fel 4 hordozható monitorral, 3 lélegztetőgéppel, 4 közepes teljesítményű altatógéppel, valamint egy extracerebrális és intracerebrális vizsgálófejjel ellátott Doppler 4D típusú ekográffal.

Az Élesdi Városi Kórház illetékesei a belgyógyászati osztály radiológiai felszerelését korszerűsítik egy új ekográf beszerzésével, ugyanakkor a nőgyógyászatot is felszerelik egy hasonló korszerű műszerrel. Minderre 166 ezer lejt áll rendelkezésre.

A Szalontai Munkistérségi Kórház a rendelkezésére álló 566 ezer lejből hordozható EKG-t, vitális funkciók

követésére használatos monitorokat, egy laparoszkópot, valamint laborfelszereléseket szerez be.

A Margittai Működési Kórházban korszerű ortopédiai műtőasztal, altatógépek, műtőlámpák, valamint laborfelszerelés és egyéb ortopédiai műszerek beszerzését tervezi a vezetőség a szaktárca által kiutalt 1,578 millió lejből.

A Belényesi „EP. N. Popovici” Működési Kórház 396,5 ezer lejes támogatásban részesül, amely összeg elegendő egy ecodoppler, 4 EKG és sterilizáló műszerek beszerzésére.

A Nagyváradi Szülészeti – Nőgyógyászati Klinika felszerelése egy korszerű, nagy teljesítményű altatógéppel, egy, a szakterületen használatos új Doppler Ekográffal, valamint hat, az életfunkciók monitorizálására használatos rendszerrel és laborfelszereléssel bővül. Az Egészségügyi Minisztérium e célból 1,440 millió lejt utalt ki az intézmény részére.

A Nagyváradi „Gavril Curteanu” Működési Kórház 1,064 millió lejes támogatásban részesül, amelyből egyebek közt egy központi monitorra csatlakoztatott, 8 ágyra méretezett életfunkciók követésére szolgáló rendszert, egy performans hordozha-

tó EKG-t, lélegeztetőgépeket felnőttek és gyerekek számára, továbbá 5 monitort szereznek be.

■ Az Egészségügyi Minisztérium az elmúlt évben folytatta az egészségügyi rendszer reformját, ennek keretében számos intézkedést foganatosított.

Az egészségügy racionalizálási stratégiája

■ A stratégia elsősorban olyan intézkedésekre vonatkozik, amelyek célja az egészségügyi szolgáltatási rendszer újragondolása, a biztosítási rendszer hatékonyabbá tétele, a kórházi rendszer átszervezése, a fenntarthatóbb finanszírozás, valamint a személyzetet érintő lépések összehangolása.

A stratégia része ugyanakkor az egészségügyi rendszer informatizálása és a biztosítási kártya bevezetése.

Kórházak rangsorolása

■ 2011 májusától, kompetenciától függően, 5 csoportba sorolhatók a romániai kórházak. A dokumentum tartalmazza mindazokat a minimális követelményeket, amelyek szükséges-

sek, hogy egy kórház megkaphasson egy adott minősítést.

Az új besorolási metodológia, akár csak a kórházi rendszer átszervezése, része az Egészségügyi Minisztérium I. kategóriájú intézmények létrehozását célzó stratégiájának. Nagyon fontos, hogy legalább a hat hagyományos egyetemi központban létrehozzunk I. kategóriás besorolási kórházakat.

A kórházak besorolása kiküszöböli a különböző intézmények szolgáltatásai közötti átfedéseket, ezáltal pedig javul a rendszer működése: csökkennek a kezelési költségek is, mivel a meghatározott kompetenciák és a páciens betegsége alapján azonosítható az a kórház, amely az illető beteget szakszerűen elláthatja. Ugyanakkor, a besorolás alapján fejleszthető a többlépcsős kórházi rendszer a lakosság szükségletei alapján, és kialakítható a kórházak finanszírozási és felszerelési rendszere.

Az Egészségügyi Minisztérium hat regionális sürgősségi kórház építését tervezi köz- és magánegyütműködésben (PPP – public-private partnership) és ezirányban megtörténtek az első konkrét lépések.

Az új regionális sürgősségi kórházak köz- és magánegyütműködés (PPP – public-private partnership) keretében épülnek fel, orvosi egyetemi központokhoz kapcsolódnak, és egyenlő sürgősségi betegellátási feltételeknek tesznek majd eleget, beleértve a komplexebb, több szakterület együtműködését igénylő eseteket. A központok egyaránt biztosítják a kivizsgálást, a diagnosztizálást és a kezelést, ami rövidebb idő alatt nyújtott és egyben hatékonyabb ellátást jelent a betegeknek.

Elkezdődött a kórházi rendszer átszervezése az Egészségügyi Minisztérium által javasolt normatívák alapján.

- Az Egészségügyi Minisztérium által előterjesztett határozattervezet értelmében a jelenleg létező 435 egészségügyi intézmény közül 182 megszűnik önálló jogi személyiségként létezni. A szóban forgó kórházak között található olyan intézmény, amely a minisztériumnak van alárendelve, de van olyan is, amely a decentralizációs folyamat során átkerült a helyi önkormányzatok fennhatósága alá. 111 intézmény összevonás következtében valamely más kórház külső

osztályaként működik majd tovább, míg a fennmaradó 71 egység öregotthonná vagy háziorvosi ügyeleti központtá alakul. A tavaly elkezdett folyamat során 5 dambovitai, 2 bukaresti, 2 nagyváradi és 1 argesi egészségügyi intézménynek már megszűnt az önálló jogi státusa.

A kórházak összevonása volt az egyik legfontosabb célkitűzés az idén, amelyet a rendszer funkcionalitása és a páciens számára nyújtott egészségügyi szolgáltatás minősége tesz szükségesé. Ugyanakkor az átszervezés révén csökkenthetőek az érintett intézmények finanszírozási költségei is.

Ami az öregotthonok létrehozását illeti, ezek részei annak a 2011. április 1.-2013. december 31. közötti programnak, amely az **Öregotthonok hálózatának fejlesztése** címet viseli, és az Egészségügyi Minisztérium a Munkaügyi Minisztériummal közösen bonyolítja le azt.

A program előíranyozza 71 kórház öregotthonná való átalakítását, ahol előreláthatóan 2500- 4800 idős személy részesülne megfelelő gondozásban. Továbbá, ezen intézmények egy részében háziorvosi ügyeleti központok kialakítására is sor kerül. A szóban forgó program összköltségvetése 230 millió lej, amelyből 2011-re 65 millió lej van előíranyozva.

Lombikprogram

■ Az Egészségügyi Minisztérium által lebonyolított programban részt vehetnek azok az állami és magán egészségügyi intézmények, amelyek megfelelnek egy sor kritériumnak, mint például érvényes akreditáció emberi sejtek és szövetek gyógyászati célból való felhasználására, az egészségügyi személyzet tevékenységét igazoló iratok megléte, valamint olyan dokumentumok, amelyek bizonyítják, hogy az illető intézmény rendelkezik humán embriológiai beavatkozásokra szakosodott szakemberekkel és ezek esetében igazolható 2010. január 1-től legalább 50 sikeres in vitro vagy embriótranszferes beavatkozás. A program összköltségvetése 4 millió lej és idén mintegy 800 pár vehet részt benne.

SMURD

■ Lezárult az a közbeszerzési folyamat, amelynek keretében az Egészségügyi Minisztérium új mentőautókkal látja el a megyei mentőállomásokat és a rohammentőszolgálatokat (SMURD). A keretszerződés értelmében az elkövetkező négy évben legkevesebb 394 és legtöbb 1259 új

mentőautót fog vásárolni a szaktárca az autópark felújítása céljából.

Idén október végéig, mintegy 80 millió lej értékben, összesen 236 mentőautó vásárlására kerül sor.

Gyógyturizmus

■ Három minisztérium együttműködésében jött létre az a megállapodás, amelyet Cseke Attila egészségügyi, Elena Udrea fejlesztési és turisztikai és Daniel Funeriu oktatási miniszter írt alá. További aláírók: az Országos Egészségbiztosítási Pénztár és a Román Orvosi Kamara. A protokollum célja a gyógyturizmus fejlesztése és népszerűsítése, hosszútávú intézményközi együttműködésben, előkészítve a 2013-ban életbe lépő változásokra a határon átnyúló orvosi ellátásban.

Cseke Attila lemondása után Ritli László vette át az egészségügyi szaktárca irányítását, aki beiktatásakor elmondta, hogy minden téren folytatni kell az elődje által megkezdett reformokat.

Az első fontos intézkedés az Országos Egészségbiztosító Pénztár tevékenységét érintette, az OEP tevékenységét ugyanis szeptembertől az Egészségügyi Minisztérium irányítja. Újdonság, hogy a korábbi évekhez képest idén a rezidensvizsgát decentralizált formában szervezik meg, ami azt jelenti, hogy az összes jelentős orvosi és gyógyszerészeti képzést nyújtó egyetemi központban, Bukarestben, lasiban, Kolozsváron, Craiován, Marosvásárhelyen és Temesváron is lebonyolítják a vizsgát.

Ritli László szaktárcavezető tervei között szerepel továbbá az egészségügyi programok hatékonyabbá tétele, erre a célra a szaktárca megkezdte egy pontos stratégia kidolgozását, ugyanakkor egy másik fontos célkitűzés a romastratégia egészségügyre vonatkozó részeinek mihamarabbi gyakorlatba ültetése.

Több fontos beruházás is folytatódik, ugyanakkor új fejlesztésekre is sor kerül év végéig az erdélyi megyékben, mint például Hargita, Kovászna, Bihar, Maros, Szatmár vagy Szilágy megye.

GAZDASÁG

■ Figyelembe véve az RMDSZ programját, a vállalkozásöztönző, kedvező és kiszámítható gazdasági környezet kialakítására, a kis- és középvállalkozások hatékony támogatására, valamint a hazai vállalkozói réteg versenyképességének növelésére vonatkozó célkitűzéseit, az alábbiakban összefoglaljuk a 2011-es év megvalósításait.

2011. február 14-én indult az RMDSZ gazdaságélénkítő programjának tavalay is részét képező, fiatal vállalkozók támogatását ösztönző program. A program olyan fiatal vállalkozók támogatását teszi lehetővé, akik tanulmányaik elvégzése után vállalkozásba kezdenének, de nincs elegendő tőkéjük. Számukra 10.000 eurós vissza nem térítendő támogatást nyújt a kormány. A Program szorgalmazza az itthon maradást és a munkahelyteremtést, ezáltal hozzájárul a munkanélküliség csökkentéséhez. A pályázók folyamatosan iratkozhatnak október 1-ig.

Szeptember 9-én indult az RMDSZ által kezdeményezett **Kogălniceanu program**, amely a romániai mikro-, kis- és középvállalkozások fejlesztését

hivatott ösztönözni, állami támogatású hitelkonstrukción keresztül. A Program a 60/2011 számú sürgősségi kormányrendelettel jelent meg, gyakorlatba ültetését a 682/2011 számú kormányhatározat szabályozza.

A program a 2011–2013 időszakra szól, teljes költségvetése 165 000 000 lej, ami a következőképp oszlik el:

	2011	2012	2013
A szubvenció maximális értéke – ezer lej	24 000	70 000	71 000
Kedvezményezett KKV-k száma (kb.)	4 000	12 000	12 000

A program a legalább két éve működő vállalkozásokat juttatja olyan kis összegű kölcsönökhöz, melyekkel elsősorban likviditási problémákat kezelhetik, a hitelből származó összegeket az állami költségvetésbe befizetendő adók, illetékek, járulékok, beszerzési, termelési és értékesítési költségek, munkálatok értékesítéséhez kapcsolódó költségek, fizetések és járulékos költségek kifizetésére fordíthatják.

Egy vállalkozás által, egy évre igényelhető hitelösszeg maximális értéke 125 000 lej, a hitel futamideje nem haladhatja meg az egy naptári évet.

A kérelmek elbírálása az online feliratkozás sorrendjének alapján történik. A programban partnerként résztvevő bankok: Alpha Bank, Carpatica Kereskedelmi Bank, Román Kereskedelmi Bank, Transilvania Bank, Bancpost, BRD Groupe Societe Generale, CEC BANK, Garanti Bank, OTP Bank Románia S.A., Pro Credit Bank.

Az államilag támogatott hitel előnyei:

a) Piacinál alacsonyabb kamat, melyet állami költségvetési támogatás formájában a Gazdasági és Kereskedelmi Minisztérium biztosít. A támogatás mértéke a piaci kamat legtöbb 70%-a. A Kogălniceanu program keretében igényelt hitel kamata 6,5 pont százalékkal kisebb a piaci kamatnál,

b) Az államilag támogatott hitel garanciájának mértéke legtöbb 80% lehet.

A vállalkozói szféra élénkítését, ösztönzését szolgáló programok közül kiemeljük az **export-támogatási programot**, mely lehetőséget biztosít a termelőknek termékeikkel

részt venni különböző nemzetközi kiállításokon és vásárokon. Ilyen vásárokon vettek részt vállalkozók az elmúlt évben többek közt az Egyesült Államokban, Németországban, Franciaországban, Oroszországban, Kínában. A program révén teljes egészében vagy részlegesen az állami költségvetésből finanszírozhatóak a következő költségek: minden vállalat egy küldöttének utazási- és szállásköltségeinek legfeljebb 50 százalékban történő finanszírozását a közintézmények által meghatározott felső határral; teljes mértékben finanszírozza a kiállított termékek, népszerűsítő- és reklámanyagok szállítási, kezelési és vámköltségeit, ezen termékek raktározási díját; kiállítási felület bérlését, építését és/vagy berendezését, az ehhez tartozó termékek szállítását; a promóciós költségeket, a protokoll-költségeket, a szervezéssel foglalkozó személy kiszállási költségeit; az illető ágazat munkáltatói szervezet vagy szakmai szervezet egy képviselőjének kiszállási költségeit; az általános gazdasági bemutatók költségeit, a nemzeti pavilon felállítását végző vállalatnak fizetendő jutalék ellenértékét, valamint más költségeket, amelyeket bizonyítottan nemzetközi vásárok és kiállításokon való részvételre fordítottak.

A **Gazdasági Versenyképesség Növelése Operatív Program** keretében, 2011. szeptember 30-ig, 2043 kedvezményezettrel írtunk alá szerződést, 9,96 milliárd lej értékben, amiből 1,66 milliárd lej került kifizetésre, ami a 2007–2013 időszakra kiírt összeg 14,06%-át jelenti.

A kedvezményezett cégek, valamint önkormányzatok innovatív és környezetbarát termelési rendszerekbe való befektetések, kutatások, fejlesztések, innovációk, információs és kommunikációs technológiák, valamint megújuló energia és energiatakarékosság területeken nyújthattak be pályázatot.

Az **október 12-i** ülésén a kormány elfogadta a **220/2008 számú, a megújuló energiaforrásokból történő energiatermelés támogatási rendszerének meghatározásáról szóló törvény** módosítására vonatkozó rendeletet. Az új jogszabály értelmében támogatást élveznek a zöld igazolványok rendszerében megkezdett projektek, amelyek által a beruházók visszaszerezhetik befektéseiket. Zöld igazolványt kapnak azok a szolgáltatók, melyek újrahasznosítható forrásból állítanak elő villamos energiát. A beruházó a zöld igazolványokat, melyeket a piacon értékesíthet, az Országos Energia-szabályozó Hatóság által megsza-

bott kvóta szerint kötelező módon vásárolja meg.

A zöld igazolványok értéke 27 és 55 euró között változik.

Az új törvény értelmében, a következő módon történik a zöld igazolványok kibocsátása:

- 3 zöld igazolvány minden 1MWh új vízierőművel előállított és szolgáltatott energiára, 2 zöld igazolvány minden 1MWh korszerűsített vízierőművel előállított és szolgáltatott energiára;
- 2 igazolvány szélenergiára 2017-ig, 1 igazolvány 2018-tól minden 1 MWh előállított energiára;
- 6 igazolvány napenergiára;
- 2 igazolvány biomassa, biogáz és bio-folyadékok felhasználására;
- 1 igazolvány az elhasznált vízből felhasznált hulladékok és iszap felhasználására;
- 3 zöld igazolvány energia-ültetvények felhasználására;
- 2 igazolvány geotermikus források felhasználására.

Szintén az október 12-i kormányülésen fogadták el a **két energetikai komplexum, Olténia és Hunyad**, létrehozására vonatkozó határozatot.

A Hunyad Energetikai Komplexum a Parosény (Paroseni) és Marosnémeti (Németfalva – Mintia)

hőerőművekből, mely a CNH-től (Compania Națională a Huilei) vásárolja a szenet. Ezen komplexum létrejötté kiemelten fontos a hunyad megyei magyarság számára, mivel szavatolja a munkahelyek biztonságát, valamint további munkahelyek létrejöttét. Az energia szektorban történő újjászervezés hosszú távon hozzájárul az energia árak stabilizálásához.

A két komplexum létrehozása szerepelt a Kormány és a Nemzetközi Valutaalap között kötött utolsó szándéklevélben is, melyet a Nemzetközi Valutaalap július-augusztusi miszsiója alkalmával írtak alá. Az IMF-el egyeztetett dokumentum értelmében az új energetikai vállalatokat 2012 június végéig fogják privatizálni.

A gazdasági vegyesbizottságok koordinálása

A kétoldalú gazdasági vegyesbizottságok lehetőséget biztosítanak a feleknek gazdasági és ke-

reskedelmi kapcsolataik megerősítésére, ugyanakkor új perspektívákat nyitnak meg számukra, hozzájárulva ezáltal az export növekedéséhez bizonyos térségekben. Kiemelkedően fontos külkereskedelmi szempontból a két keleti nagy piac, Kína és Oroszország. Ezen országokkal megerősítettük a gazdasági és kereskedelmi együttműködést kormányközi szinten is.

A **román-magyar gazdasági vegyesbizottság** folytatja munkálatait. A bizottság vezetése elnöki szinten számos együttműködési lehetőséget biztosít, mint:

- határmenti együttműködés;
- határmenti közös klaszterek létesítése;
- inkubátorkrok létesítése;
- kereskedelmi kamararendszerek együttműködése, tréningek, információcsere KKVk számára;
- kutatási és fejlesztési programok/modellek – pl. az akadémiai Spin-Off program a debreceni és a nagyváradi egyetem között.

KOMMUNIKÁCIÓS ÉS INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM

- Aláírtuk az elektronikus kórlapnak, valamint az elektronikus receptnek a romániai egészségügyi rendszerbe való bevezetését célzó projektek finanszírozási szerződését.

Az elektronikus kórlap segítségével olyan adatbázis jön létre, amely tartalmazza a beteg valamennyi releváns adatát, egészségügyi előzményeit, betegségeit, a korábbi diagnózisokat és kezeléseket. Tartalmazni fog továbbá egy olyan elektronikus könyvtárat is, amely orvosi precedensek révén segítheti a kezelőorvos munkájában. Az európai uniós alapokból finanszírozott két projekt összértéke 171,7 millió lej.

A Román Posta Hargita megyei ki-
rendeltségével és a Hargita Megyei
Bélyeggyűjtő Egyesülettel (Harfila)
együttműködve emlékbélyegző
elkészítését támogattuk a Márton
Áron Gimnázium felszentelésének
centenáriumára, 2011. június 5-re.
A százszentéves gimnázium emlé-
kére június 4-én, szombaton a csík-
szeredai 1. számú postahivatalban
feladott leveleket ezzel az emlékbé-
lyegzővel pecsételték le.

A Román Posta Részvénytársaság
átszervezése során sikerült minimá-
lisra csökkenteni a jelentős számú
magyar lakossággal rendelkező tele-
püléseken a helyi postahivatalokból
elbocsátott alkalmazottak számát.
A kérdés kapcsán találkozót
szerveztünk a magyar önkormányzati
vezetőkkel.

Kezdeményezésünkre az Országos
Rádiókommunikációs Társaság
(SNR) Székelyföld térségfejlesz-
tése szempontjából nagy jelentő-
séggel bíró projekteket indított
el. A projektek kivitelezése során
4 magyar településen (Orosz-

hegyen, Gyergyócsomafalván, Csíkszentmihályon és Csíkszentléleken) internet adóvevő tornyokat szerelnék fel. A projekten további kommunikációs beruházások létrehozását és támogatását segíthetik elő az illető térségben.

Elsőnek a Csíkszentmihály községhez tartozó Lóvészen avattuk fel a telekommunikációs oszlopot. Az új WiMax-technológia segítségével a Csíkszentmihályhoz tartozó három településen, Csíkszentmihályon, Lóvészen és Csíkajnádon telefon- és internetszolgáltatást indítottunk el. A Radiocom szolgáltatásai

a Lóvészen elhelyezett oszlop helyzetének köszönhetően e három településen kívül elérhetőek lesznek a felcsíki falvak nagy részében is: Csíkvacsárcsiban, Madéfalván, Csíkrákoson, Csíkborzován, Csíkkarcfalván, Csíkszépvízen, Csíkszentmiklóson és Csíkdelnén.

Az Országos Rádiókommunikációs Társaságon (SNR) keresztül **használatra átadtunk 3 darab wireless internetes rendszert Szatmárnémeti önkormányzatának**, amelyeket a városközpontban, a polgármesteri hivatalnál és a Kossuth-kertben szereltek fel.

A román-magyar gazdasági bizottság keretén belül működő informatikai munkacsoport találkozásán közös határmenti projektek elindításáról döntöttünk.

A minisztérium keretén belül, a Világbank által is támogatott **Tudásra Alapozott Gazdaság (Knowledge Economy Project)** elnevezésű projekt a kisebb települések, városok lakosságát célozza meg (30 000 lakos

alatt), ahol nincs infrastruktúra és ezáltal biztosítja a digitális információkhoz való hozzáférést. 2011-ben 1,8 millió román állampolgár volt közvetlenül érintett, amely az ország vidéki környezetének 20%-át teszi ki.

A projekt az alábbiakat célozza meg:

- infrastruktúra fejlesztés; internethozzáférési pontok kialakítása;
- digitális írástudás fejlesztése;
- digitális képességek kialakítása;
- szociális befogadás (e-inclusion) bővítése;
- kis-és középvállalkozások támogatása.

A projekt nemzetközi szinten is nagy elismerésnek örvend. Az idén 2 nemzetközi díjat nyert el:

- „Computer World Honors Program 2011” díj, Washington
- „Best Practice” European Public Sector Awards (EPSA) díj, Európai Közigazgatási Intézet, Maastricht

Elindítottuk **egy olyan integrált informatikai rendszer – „Integrated ICT System for Civil Status Documents”** létrehozását, amely a civil okiratok (keresztlevél, házassági levél, stb.) kiadását, nyilvántartását fogja szolgálni.

Pályázataink:

1. Az e-learning megoldások valóra váltásának támogatása és a szélessávú kapcsolat biztosítása elnevezésű, 3.2.1. számú pályázati kiírás keretén belül a Hargita megyei tanfelügyelőség, Homoródalmás község és a Marosvásárhelyi Sürgősségi Kórház pályázata pozitív elbírálásban részesült. A projekt keretében a tanfelügyelőség 1999 168 lej, Homoródalmás község 742 272 lej, míg a Sürgősségi Kórház 4898 039,61 lej értékű támogatásban részesül.

2. A szélessávú hálózatok és a csatlakozási szolgáltatásokhoz való hozzáférés támogatása elnevezésű, 3.1.1. számú pályázati kiírás keretén belül 2464 regisztrált pályázat érkezett a kis- és középvállalkozóktól, amelyből jelenleg 1700 van kiértékelve és 221 finanszírozási szerződés van aláírva.

3. Szintén a kis- és középvállalkozók számára nyílt meg 2011. október 5-én a 3.3.1-es beavatkozási terület, Integrált információs rendszerek és üzleti menedzsment alkalmazások támogatása elnevezésű kiírásunk, amelynek

összértéke 260 millió lej. Eddig 722 pályázat érkezett be, a kiírás 2012 márciusáig van nyitva.

4. A 2009-ben indított, e-kormányzás pályázati felhívás keretén belül **(3.2.1. Az e-kormányzás megoldások valóra váltásának támogatása és a szélessávú internethez való hozzáférés biztosítása, ott ahol szükséges)** sikerült kivitelezni még két projekt finanszírozását Hunyad város és Kovászna megye Tanácsa részére.

Konferenciák, amelyeket szerveztünk:

- 2011 áprilisában a **Hargita-megyei Kereskedelmi és Iparkamarával közösen találkozót szerveztünk Csíkszeredában vállalkozóinknak.** A rendezvényen ismert szakemberek tájékoztatták a résztvevő vállalkozókat különböző pályázati lehetőségekről és azok sikeres kivitelezésének lehetőségeiről.
- A **Távközlési és Információs Társadalom Világnapja alkalmából** (május 17) informatikai témájú konferenciát szerveztünk Bukarestben. A konferencia célja az volt, hogy felhívjuk a figyelmet a virtuális világ rejtette veszélyekre, illetve eszmecserét folytatni olyan szakemberekkel, akik nagyban hozzájárulnak a romániai információs társadalom kialakításához.

■ 2011 őszén a minisztérium **„Európai digitális menetrend”** címmel szervezett konferenciát Temesváron, Kolozsváron és Jászvárosban. A résztvevők – köztük a Temes megyei prefektúra és a helyi és megyei önkormányzatok vezetői – a szakértő, illetve az IBM, a HP, a Microsoft, az Oracle, illetve az EOS Alapítvány meghívott képviselőitől szerezhettek információkat a hazai IT-szektorban létező PPP-partnerségekről, új e-infrastruktúrák létrehozásáról, új generációs internetes szolgáltatásokról, számítástechnikában érdekelt kis- és középvállalatok állami támogatási lehetőségeiről, valamint az Európa 2020 Digitális Menetrendről, a digitális aláírásról, a cloud computingra alapozott technológiák felhasználásáról, e-egészségügyi szolgáltatásokról és a számítástechnikai rendszerek interoperabilitásáról.

Fontosabb konferenciák, amelyeken részt vettünk:

- 2011 áprilisában **IT-konferencián** vettünk részt a dániai Aarhusban. **Az esemény központi témája az e-számlázással kapcsolatos szabályrendszer, valamint a folyamatosan növekvő digitális adatbázisok hatékony kezelése volt.** A konferencia célja a dániai tapasztalatok megismerése és hasznosítása a romániai

elektronikus kormányzati rendszerekben, miáltal csökkenthetők a közigazgatás költségei, gyorsabb, hatékonyabb lehet az állampolgárok és vállalkozások kommunikációja az állami intézményekkel.

■ 2011 októberében az **„Innováció a digitális integrációért”** című nemzetközi konferencián vettünk részt a lengyelországi Gdanskban. Lengyelország, mint az Európai Unió soros elnöke rendezte a konferenciát, amelynek célja a **digitális befogadást célzó legújabb és leghatékonyabb európai uniós kezdeményezések áttekintése**, illetve a **párbeszéd elősegítése az Európai Digitális Menetrenddel kapcsolatban**.

A konferencián találkoztunk többek között Neelie Kroes digitális politikáért felelős EU-biztossal is, akivel beszélgettünk az Európai Bizottság elvárásairól Romániával szemben a digitális inklúziós politikák terén. Ebben a tekintetben Neelie Kroes hangsúlyozta, Bukarestnek további lépéseket kell tennie a broadband-lefedettség kiterjesztése terén, ugyanakkor értékelte a román kormány erőfeszítéseit, valamint az elmúlt két évben elért eredményeit.

■ A **Digitális azonosítás és elektronikus útlevelel** című nemzetközi konferenciasorozat harmadik állomásaként Isztambulban szervezett

szimpóziumon vettünk részt október 25-én. A nemzetközi találkozó központi témája az állampolgárok személyi azonosító okmányainak digitalizálása különböző európai országokban. Bemutatónkban áttekintést nyújtottunk Románia helyzetéről a digitalizálás terén, valamint az Európai Digitális Menetrendnek megfelelően tett stratégiai lépésekről, ismertetve az e-aláíráshoz vonatkozó hazai jogszabályrendszert és a román kormány elkötelezettségét az elektronikus kormányzás meghonosítása iránt.

■ **„Az e-egészségügyi kapacitás építése”** című nemzetközi konferencián vettünk részt november 3-án Kovásznán. A konferenciát az Európai Régiók Gyűlése (AER) és Kovászna Megye Tanácsa közösen szervezte. Az e-egészségügy az információs és kommunikációs technológiákon alapuló eszközöknek az egészségügyben való használata, amely egyben lefedi a betegek és az egészségügyi szolgáltatók közti kommunikációt, valamint az egészségügyi intézmények közötti adatátvitel területeit is. Az e-egészségügy térnyerésének jelentős hatása van a szolgáltatások minőségére és hatékonyságára, ezért az Európai Unió szorgalmazza az ezirányú fejlesztéseket. Előadásunkban hangsúlyoztuk, hogy a távközlési minisztérium

jelentős erőfeszítéseket tesz az egészségügy területén dolgozók munkájának megkönnyítése érdekében. „Az idő tényező nagyon fontos ebben a szektorban, és a távközlési tárca által strukturális alapokból

finanszírozott két projekt gyakorlatba ültetése révén jelentősen csökken az az időintervallum, amely alatt az egészségügyi szolgáltatásokban részesülők a szükséges információkhoz hozzájuthatnak”.

INFRASTRUKTÚRA

■ Elkészült a DN 12-es jelzésű, Székelyföldet átszelő országút rehabilitációja. A teljes, Hargita, Kovászna és Maros megyét összekötő út felújítása mintegy **200 millió euró értékű,**

a munkálatok két és fél éve zajlanak, az elmúlt húsz évben Székelyföldön ez számít a legnagyobb infrastrukturális beruházásnak.

MEZŐGAZDASÁG

■ Elkészült a kisközösségi vágóhidak létrehozását biztosító kormányhatározat

A fejlesztési program a vidéken élők önellátásának biztosítása mellett, a megtermelt javak biztonságos piacra juttatását segíti elő. Létrehozással elkerülhető lesz az állatkereskedelemnek a közvetítőkön keresztül való lebonyolítása, s a helyben, a vágópontok körzetében nevelt vágóállatokat a tenyésztők közvetlenül, akár a helyi üzlethálózatokon keresztül is értékesíthetik, amennyiben azok, legalább A-kategóriás minősítéssel rendelkező farmokról származnak.

Augusztusban, az Országos Állategészségügyi Hatóság (ANSVSA) elfogadta a kikapacitású vágóhidak létrehozására vonatkozó rendeletet, aminek következtében már építhetők, kérhetők lettek az engedélyek a vágópontok berendezésére. Az ország vidékfejlesztésének szempontjából e megvalósítás nagy előrelépésnek számít, hisz általa lehetőség nyílik az állattenyésztésből származó hagyományos termékek, félkész termékek, illetve a nyershús

megfelelő előállítására, feldolgozására, s a helyi piacokra is biztonságos körülmények között jut ki az áru.

■ Megnövekedett a hegyvidéki területek támogatási összege

Már 2010-re 107 euró volt a hegyvidéki területek hektáronkénti kiegészítő támogatása, az eddigi 50 euró helyett. A területalapú támogatások 20 eurós növekedését is figyelembe véve –, 2011-től, a hazai területalapú támogatási összegek több mint 70 euróval nőttek.

■ Brüsszeli tárgyalások a PNDR módosításáról és a támogatási összegek átcsoportosítási lehetőségeiről

A szaktárca képviselői több alkalommal is tárgyaltak az Országos Vidékfejlesztési Program (PNDR) egyes intézkedéseinek módosításáról, illetve a támogatási összegek átcsoportosítási lehetőségeiről Brüsszelben. A találkozások célja, a vidékfejlesztési programot a hazai igények, lehetőségek függvényében módosítani úgy, hogy azon intézkedések, amelyek iránt nagy az érdeklődés, s stratégiaileg, Románia számára is

fontosabbak, hozzáférhetőbbé válnak a gazdák számára.

A **112**-es intézkedés keretén belül a végzettségi fokozati szinten könnyít a szaktárca, ami ezt jelenti, hogy a kedvezményezetteknek, ezentúl, nem kell kötelező módon középszintű mezőgazdasági végzettséggel rendelkezniük. Emellett, a gazdaságok támogatására az eddigi legtöbb 25 ezer euró helyett, 40 ezer euróra is lehet pályázni, már könnyített feltételek mellett. A következő kiírásra 2011. november 28-a és 2012. január 13-a között kerül sor.

A **LEADER program**ra vonatkozó módosítások kapcsán a pénzügyi keretek kibővítésére van szükség – megközelítőleg 200 millió euróval –, amely a Helyi Akciócsoportok számára igencsak kedvező lenne, hiszen ez, a visszautasított, de magas pontszámmal rendelkező pályázatok finanszírozását, vagy egy újabb pályázat-leadási periódus kiírását tenné lehetővé. A novemberi tárgyalások folyamán a minisztériumot biztosították arról, hogy 2012-ben is lesz kiírás.

A **121**-es intézkedés keretén belül a mezőgazdasági minisztérium elsősorban a támogatási összegeket növeli meg, hogy az elkövetkező 3 évben több gazdaság finanszírozására legyen lehetőség, amely csökkenthetné a kis illetve a nagy gazdaságok

közötti, jelenlegi szakadékat. Ezt a más, korántsem annyira népszerű, s ennek következtében, gyenge pénzhívási aránnyal rendelkező intézkedésekre szánt pénzeszegek átcsoportosításával lehetne megoldani.

■ **Elkészült az Országos Méhészeti Program**

A méhészeti termékek termelésének, illetve forgalmazásának támogatására, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium 2011 márciusában kidolgozta a 2011–2013-ra vonatkozó Országos Méhészeti Programot, melynek keretében a gazdák finanszírozására az első évben 3 513 405 eurót, a második évben 3 502 099 eurót, az utolsó évben pedig 3 486 042 eurót biztosít a szaktárca.

A támogatásokat fele-fele arányban az Európai Unió, illetve a román állam biztosítja majd.

A program legfontosabb célkitűzései közé a technikai segítségnyújtás – a méz kinyeréséhez szükséges, valamint a vándoroltatáshoz szükséges új eszközök beszerzése is –, a varroa atka elleni védekezés, a kaptárok, méhészeti felszerelések azonosítási rendszerének kialakításának támogatása. Emellett a magas biológiai értékű méhcsaládok beszerzésének az elősegítése, a Románia területén található „méhlegelő” feltérképezése, feljavítása, és nem

utolsó sorban a méz fizikai-kémiai tulajdonságainak elemzése is a támogatható intézkedések közé tartozik. A program úgy van összeállítva, hogy elősegítse az ágazatnak az ország kedvező adottságainak a kihasználását, ezen keresztül pedig növelje a méhészeti szektor versenyképességét, fejlődését.

A méhészet egyrészt gazdasági hasznot állít elő, másrészt az ökológiai egyensúly fenntartásában is fontos szerepe van.

■ Kidalgozták a kedvezőtlen adottságú területekre összpontosító húsmarha támogatási rendszert

A szaktárca megkezdte az előkészületeket a kedvezőtlen adottságú területekre összpontosító húsmarha támogatási rendszer kidolgozására és minél hamarabbi elindítására, elsősorban azt tartva szem előtt, hogy Románia óriási potenciállal rendelkezik ezen a területen, ezért mindenképp szükséges, hogy állami támogatást biztosítsanak ennek az ágazatnak is. A húsmarha támogatási rendszer, a termelési biztonság és a stabil piaci környezet megteremtése mellett, a gazdálkodók méltányos jövedelemigényének kielégítését s a fogyasztók megfizethető áron történő élelmiszerellátását jelentené. Célja, hogy az ország ne csak fiatal borjak exportálója legyen, hanem,

az ország természeti adottságait kihasználva, a húsmarha gazdaságokat egy versenyképes, magas hozzáadott értékkel működő ágazattá fejlessze, illetve a kedvezőtlen adottságú területeken megőrizni a hagyományos marhatenyésztést.

A tervezet értelmében, első lépésként, a húsmarha-támogatásban a **tejkvótával nem rendelkező gazdák**, nyolc hónapnál idősebb tehének és üszők után részesülhetnek, de csak abban az esetben, ha az állatállomány szerepel a Gazdaságok Országos Nyilvántartásában (RNE). A támogatás keretösszegét tekintve, a szaktárca egyelőre egy évenkénti 6 500 000 eurós összeget jelölt ki, országos szinten mintegy 21 500 szarvasmarha után.

■ Több magyar település is bekerült a díjmentes ingatlan-nyilvántartást és telekkönyvi felmérést biztosító CESAR projektbe

Tizenhét megye – köztük Hargita, Temes, Maros, Fehér, Arad, Bihar és Kolozs – több mint 70 települése részesül idén ősszel díjmentes ingatlan-nyilvántartási valamint telekkönyvi felmérésekben és bejegyzésekben, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium, valamint a Kataszteri és Ingatlan-nyilvántartási Hivatal (ANCP) által

a napokban véglegesített **CESAR projekt** elindításának köszönhetően.

A projekt a hazai mezőgazdaság szerkezetátalakítására irányuló Európai Unió támogatásokat kívánja ki egészíteni, elsődleges célja pedig az ingatlanok, telkek új nyilvántartásba vétele által, segíteni a gazdákat vagyonuk, jövedelmük átlátható, hatékony kezelésében. A projektben szereplő megyék gazdáinak az Ingatlan-nyilvántartási Hivatal társadalmi-gazdasági tanácsadást is biztosít majd, ahol a gazdáknak üzleti tervek elkészítése és a vidékfejlesztési támogatások kapcsán lesz technikai segítségnyújtás biztosítva.

Mindenképp pozitív eredményként könyvelhető el, hogy a projektbe több magyar lakta település is bekerült – így például Harghita megyéből Csíkszentkirály, Gyergyóremete és Homoródalmás, Bihar megyéből többek között Bors, Vámosláz, Berettyócsohaj, Szalárd és Bihar, Kolozs megyéből Kisbács, Magyarparlatka, Egeres, Nagyiklód, Maros megyéből pedig Szászbonyha és Dános –, hiszen a **CESAR projekt** úgy a tulajdonosoknak, mint a föld/birtokfelhasználóknak, az ingyenes kataszteri felmérés és telexkönyvezés mellett, a világos, tiszta tulajdon-nyilvántartást is biztosítja.

A parcellázásra, és az új tervek kidolgozására a **CESAR projekten** keresztül egy 51,4 millió eurós keret áll az önkormányzatok, földmérő cégek rendelkezésére. A projekt megvalósítási határideje 2013. június vége.

■ **Új rendelkezések léptek életbe 2011-től a szarvasmarhák, juhok és kecskék fűlszámozási azonosítási rendszerében.**

Az egyedi megjelölés – amely az állatállományok termelési ellenőrzésének, törzskönyvezésének alapját jelenti – célja, hogy az állat mozgását megszületésétől feldolgozásáig követni lehessen. Idéntől újdonságnak számított az is, hogy a magánszemélyek eldönthetik, hogy kitől, mely kereskedelmi társulattól vásárolják meg az azonosítókat, s Európai Unió tendenciákat követve, az állományok tulajdonosai idéntől arról is szabadon dönthetnek, hogy a fűlszámot személyesen, egyesületeken keresztül, esetleg a körzeti állatorvosok segítségét kérve helyezik be. Az azonosítási folyamat részeként, a fűlszám behelyezését a háztáji gazdaságok vezetőinek, még idén az állam fizeti.

■ **Elindult a 111-es intézkedés**

Mezőgazdasági szakképzési és tájékoztatási tevékenységek támo-

gatását célzó intézkedés indított el 2011 februárjában az agrártárca Vidékfejlesztési Programokért felelős menedzsmint hatósága. A 111-es intézkedés elsődleges célja az agrárágazatban dolgozók szaktudásának növelése annak érdekében, hogy versenyképességük, és gazdálkodásuk minősége is javuljon.

A szaktárca, a felnőttképzést célzó kiírást egy régióként elvégzett elemzés-sorozat alapján indította útjára, és azt mérte fel, hogy térségenként milyen képzésekre van szükség. Székelyföldön például a szarvasmarhatartásban érdekelteknek, Szeben- Brassó-Fogarás környékén a juhtenyésztésben érdekelteknek biztosítanak tájékoztatási lehetőségeket, de a hagyományos dohánytermelőkre, borászokra is gondolnak –, s ezek lebonyolítását mindenképp a helyi szövetkezetek, egyesületek bevonásával valósítsák meg.

■ **Megnövelte a minisztérium a mezőgazdasági művelésből kivonni szándékozott területek beültetésére vonatkozó kérésleadási periódusok számát**

A Nemzeti Vidékfejlesztési Program (PNDR) részeként, a 221-es intézkedésnek idén négy kérésleadási periódusa volt, s kiírásonként 50 millió euró állt a pályázók támogatására. A kérésleadási periódusok számá-

nak növelését a szaktárca azért látta szükségesnek, hogy ez által is gyorsítsa az Uniós pénzek lehívását, illetve amennyiben a kiírás, és az ebben meghatározott feltételek nem felelnek meg a gazdáknak, a kiírási periódusok között, legyen lehetséges a szaktárcanak módosításokra. A mezőgazdaságra kevésbé alkalmas területek erdőgazdasági művelés alá vonása mellett, a támogatás elsődleges célja, az erdők gazdasági, szociális és közjóléti szerepének növelése, illetve az erdészeti ágazat fejlesztése révén a vidéki foglalkoztatottsági viszonyok javítása.

A Mezőgazdasági területek első erdősisítését célzó 221-es vidékfejlesztési támogatásra pályázó gazdák nem kell földterületeiket átminősítsék, illetve az erre kiszabott illetéket befizessék. Ezek továbbra is mezőgazdasági területekként szerepelnek a nyilvántartásban, de átkerülnek a 'beerdősödött, de üzemtervvel nem rendelkező területek' kategóriájába.

■ **Jóváhagyta a minisztérium a 2010-es árvizek során bekövetkezett infrastrukturális károk helyreállítására vonatkozó 322-es intézkedés d. alpontját**

Támogatásokban részesülnek azon községek, valamint az ezeken belül megalakult fejlesztési társulások

(ADI) vezetői, akik a 2010-es árvizek során bekövetkezett infrastrukturális károk helyreállítására, korszerűsítésére pályáztak, s településeik szerepelnek a 378/2011-es kormányhatározatban nyilvánosságra hozott, árvíz sújtotta települések listáján. A finanszírozásra, a falvak megőrzésére és modernizálására irányuló **322-es intézkedés** d.) komponensének keretén belül adódott lehetőség. A támogatás összértéke közel 156 millió euró (80%, 125 millió euró Európai Unió's alapokból, 20%, 31 millió euró állami költségvetésből), projektenként pedig leg több 1,5 millió euróra lehetett pályázni. A 2010-es árvizek következtében több vidéki lakókönyezet, legyen szó a települések általános fizikai megjelenéséről, vagy a közösségi terek, közterületek állapotáról, hanyatló képet mutatott. A Nemzeti Vidékfejlesztési Program (PNDR) ezen intézkedése erre kívánt megoldást nyújtani, úgy a kedvezőtlen gazdasági és társadalmi tendenciák, mint a vidék elnéptelenedésének visszafordítása érdekében. A támogatott beruházások közé tartozott a helyi önkormányzatok tulajdonában lévő (az árvizek során), megrongálódott községi utak, hidak, illetve gyaloghidak helyreállítása,

a felújításukhoz szükséges tárgyi eszközök beszerzése, a különböző engedélyek, szabadalmak kiváltásával együtt.

■ Új intézkedés indult el az árvízvédelmi infrastruktúrát érintő építkezési munkálatok felújítására és korszerűsítésére

Szeptemberben pályázhattak a községek, illetve az országos erdészeti hatóság adminisztrátorai a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium, árvízvédelmi infrastruktúrát érintő építkezési munkálatok, felújítását és korszerűsítését támogató **125-ös intézkedés, c. alpontjára** is. A támogatott beruházások közé elsősorban gátrendszerek, töltések újjáépítése, víztárolók, szennyvíz csatornák és egyéb, vízrendezéshez szükséges létesítmények létrehozása tartozik, a **62 500 000 eurós** támogatási intézkedés keretén belül, támfalak, konszolidációs munkálatok, földcsuszamlásokat megelőző beavatkozások, valamint szivattyútelepek létrehozása is finanszírozható. Az intézkedés támogatási értéke projektenként, egy millió euró. Az infrastrukturális feljavítások mellett, a kiírás az árvíz megelőzésre is kiterjed.

BIZTOSÍTÁS

■ A 2007 utáni évek némileg eseménytelennek tűnhetnek a Biztosítási Felügyelet és a biztosítási piac szempontjából. Az Európai Unióba való belépés előtt a nagy átalakítások a törvénykezés összehangolását illetően lezajlottak, a nemzetközi felügyeleti szervek mindenikének tagja a romániai Biztosítási Felügyelet esetenként kimondottan aktív szerepben. Ennek ellenére sok minden történt, ami közvetlenül befolyásolja a biztosított személyek védelmét, hozzájárul a zökkenőmentesebb ügyintézéshez. A kötelező gépjármű felelősségbiztosítás terén bevezetésre került a kárbejelentés, rendőrségi jegyzőkönyv nélkül, casco esetén sem kötelező már a rendőrségi igazolást bemutatni. Az Európa nagyrészen használatos bonus-malus rendszert is alkalmazzuk már, sajnos nem sok eredménnyel, mert a balesetet okozók nagy része megússza a magasabb biztosítási díj kifizetését, a követő rendszer tökéletlensége és a biztosítótársaságok ellentétes érdeke miatt. Rengeteget lehetett hallani ebben az időszakban a kötelező lakásbiztosításról. Ebben a formában ez egy eredeti román találmány, sok ellentmondást tartalmazó törvénnyel, elhúzódozó életbe ültetéssel és halmozott félremagyarázással.

Az alapvető ellentmondást, vagyis, hogy annak is kötelező erre a három kockázatra (földrengés, földcsuszamlás és árvíz) biztosítást kötni, aki ilyen veszélynek nincs kitéve, az RMSZ parlamenti képviselőinek köszönhetően sikerült feloldani. A törvény 2010-es módosítása után önkéntes módon is köthető lakásbiztosítás, ez helyettesíti a kötelező lakásbiztosítást és hasonló, sőt még alacsonyabb áron egyéb, valóban létező kockázatok is bekerülnek. Ily módon 2011-ben a lakások 45 százalékát biztosították a tulajdonosok. Ez ugyan messze van a nyugat-európai 90 százaléktól, de már jócskán meghaladja a 2002-ben jegyzett 7 százalékot. Ennek kapcsán sokan próbálták félrevezetni a lakosságot, és ezt leleplezve, a törvény betűjére utalva sikerült eljuttatni a helyes információkat minden, a magyar nyelvű médiát követő hazai lakoshoz. Fontosnak tartjuk megkülönböztetett módon figyelni a magyarul érkező panaszokra, ami a biztosítási rendszert illeti és követjük ezekkel kapcsolatosan az elvszerű, korrekt eljárást. Ennek kapcsán sikerült egy olyan bázist kialakítanunk, ami szakmai, erkölcsi szempontból megállja a helyét, amire a biztosítási piac, a szakma mindig számíthat, feltétel nélkül.

IFJÚSÁGPOLITIKA

■ Folytatódott a decentralizáció folyamata az ifjúság területén: **5 tábor** (Kirulyfürdő – Hargita megye, Kraszna, Kommandó, Zabola, Uzonkafürdő – Kovászna megye) **át van adva a megyei önkormányzatnak, következik** a 4 megyében (Hargita, Kovászna, Maros, Szatmár) még 6 tábor lesz átadása 2012-ben a megyei és helyi önkormányzatoknak.

Folyamatban van az **ifjúságról szóló törvénycsomag (ifjúsági, önkéntes, szakmai gyakorlat)** módosítása.

Az Országos Sport és Ifjúsági Hatóság **ifjúsági központok működését támogatja** az országban, melyek ifjúsági programok szervezését támogatják, tanácsadással segítenek, felkészítőket és képzéseket szerveznek.

A magyarlakta megyék **ifjúsági szervezeteit** pályázati úton 550 000 lejjel támogattuk, infrastruktúra fejlesztésére 1 millió lejt juttattunk számukra.

Számos **ifjúsági rendezvényt** finanszíroztunk, többek között **EU Tábor, Fél-sziget Fesztivál, MIÉRT Akadémia, Szórványkaraván**.

2011-ben 12 tematikus tábort (többek között angol nyelv, művészet, önkéntességi) valamint 14 országos tábort is szerveztünk.

Az elmúlt években kieszközölt beruházásoknak köszönhetően, 2011-ben 62, az ország egész területén működő **tábor** biztosított kikapcsolódási lehetőséget a fiataloknak, ami összesen 60 000 táborszó helyet jelentett.

Folytatódott az Algyógyi ifjúsági szálloda (Hunyad megye) felújítása, amely 2012-ben lesz megnyitva és amelyik az egyik legnagyobb és legkorszerűbb ifjúsági szálláshely és programközpont lesz az egész országban.

2011-ben **ingyenes táborozást** biztosítottunk 610 magyar hátrányos helyzetű gyerekek számára.

2011-ben , 300 magyar, fogyatékkal élő gyerekek számára is biztosítottunk egy hetes ingyenes tengerparti, illetve hegyvidéki nyaralási programokat.

Folytatódott az Európai Szociális Alap – Humánerőforrás Fejlesztése Operatív Program 2007 – 2013 által támogatott az „Ifjúsági munkás”

intézményének építése a fiatalok társadalomba való integrációja érdekében című projekt.

Kiadja: Az RMDSZ főtitkársága

Összeállította: Politikai Alelnöki Iroda

400489 Kolozsvár (Cluj-Napoca)

Republicii u. 60.

+40 264 590 758

office@rmdsz.ro

www.rmdsz.ro

Grafikai és műszaki szerkesztés: IDEA PLUS

Nyomdai munkálatok: Alutus Nyomda, Csíkszereda

www.rmksz.ro